Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat | פרייז 20 גראשען | היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 171 (1166) | Łódź, Poniedziałek 25 Lipca 1927 | זיבעטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג כ"ה תמוז תרפ"ז. | Nr. 171 (1166)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

לויה פון רומעניש׳ן קעניג.

בוקארעשט, 24. (ספעציעלע טעלעגראמע). היינט אינדערפריה איז אין דער נעסטער קאטעדראלע פארגעקומען א פייערליכער גאטעס-דינסט ביי׳ן טויט פון קעניג פערדינאנד.

אין דעם גאטעס-דינסט האבען זיך בעטייליגט 3 ארכיעפיסקאפען, 12 ביסקופען און 100 גלחים. ס׳האט זיך בעטייליגט די קעניגין מאריא, פרינצען, הויף-מיטגלידער, רעגירונג, רעגענטען-ראט, גענעראלען און פארשטעהער פון די מלוכות.

11 א זייגער פארט. זענען אבגעגעבען געווארען 21 הארמאטען שאסען און דאן האבען גענעראלען אויף זייערע פלייצעס געטראגען די טרומנע מיט׳ן קערפער פונ׳ם קעניג צום וואקזאל, וואו ס׳האט שוין געווארט א ספעציעלער צוג, כדי אפצופיהרען קיין קארטעא דע ארגעש, וואו עס געפינען זיך די קעניגליכע קברים.

אין דער טרויער-פראצעסיע האט זיך בעטייליגט א הונדערט-טויזענד-קעפיגער המון. פאראויס איז געגאנגען די נאהענטע פאמיליע פון דעם פארשטארבענעם קעניג, דאן דער רעגענטען-ראט, רעגירונג, גענעראלען, פארשטעהער פון די מלוכות, מיליטער און דאן די ציווילע בעפעלקערונג.

3 א זייגער ביינאכט איז דער טרויער-צוג אנגעקומען קיין קארטעא דע ארגעש. ווידער זענען אפגעגעבען געווארען 21 הארמאטען שאסען און ארקעסטערס האבען געשפילט טרויער-מארשען. אין דעם צוג זענען געווען ספעציעלע וואגאנען פאר דער קעניגליכער פאמיליע, רעגירונג, זשורנאליסטען א. אז. וו.

דעם קעניג׳ס קבר געפינט זיך נעבען דעם קבר פון דער קעניגין עליזאבעטא.

ווארשא, 24. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אין דער אנוועזענהייט פון מארשאל פילסודסקי, מלוכה-פרעזידענט מאשטשיצקי און דער רעגירונג איז היינט פארגעקומען א פייערליכער גאטעס-דינסט צוליב׳ן טויט פון רומענישען קעניג פערדינאנד.

פאריז, 24. (ספ. טעל.) אין פאריז איז היינט פארגעקומען אין רומענישען קלויסטער א גאטעס-דינסט צוליב׳ן טויט פון רומענישען קעניג. עס האט זיך אויך בעטייליגט דער פרינץ קאראל.

ווען פרינץ קאראל האט פערלאזט דעם קלויסטער, האבען איהם אפגעווארט הונדערטער רומענישע סטודענטען, וועלכע האבען איהם געמאכט אן אוואציע און געשריגען: „זאל לעבען דער קעניג קאראל!"

20,000 זל. פאר די געליטענע פון דער ערד-ציטערניש אין א"י

זאל בעשטימען די ווארשאווער קהלה.

ווארשא, 24 (טעלעפאניש) אויף דער מאנטאג׳דיגער (היינטיגער) זיצונג פון ווארשאווער קהלה-ראט וועט אויך בעטראכט ווערען דער פארשלאג וועגען בעשטימען 20.000 זלאטעס פאר די געליטענע פון דער ערד-ציטערניש אין ארץ-ישראל.

ארעסטירט

מארפיום- און קאקאאין-הענדלער אין פויזען.

פויזען, 24 (טעלעפאניש) אין פויזען און אין א רייה שכנות׳דיגע שטעט זענען ענטדעקט געווארען באנדעס הענדלער פון מארפיום און קאקאאין. ס׳זענען געמאכט געווארען א רייה ארעסטען.

מ׳ווייסט שוין, וואו דארע געפינט זיך?

פאריז, 24 (פאט) פון בריסעל טיילט מען מיט, אז אגענטען פון דער פראנצויזישער פאליטישער פאליציי האבען אנטדעקט דאס ארט, וואו לעאן דאדע געפינט זיך. ער זאל זיך אויסבעהאלטען אין א ווילע פון זיינס א פריינד אין בעלגיען, נישט וויט פון דער געגענד וואסטען.

ראטענוי-גאס אין שטוטגארט.

בערלין, 24 (ספ. טעל.) אין שטוטגארט האט דער שטאט ראט בעשלאסען אנצורופען א גאס אויפ׳ן נאמען פון וואלטער ראטענוי.

סאוויעטען זאלען אריינמארשירען קיין בעסאראביען

פאדערן מיטינגען און דעמאנסטראציעס אין רוסלאנד.

מאסקווע, 24. (ספ. טעל.) אין כארקאוו, אדעס, און מאסקווע זענען היינט פארגעקומען גרויסע מיטינגען און דעמאנסטראציעס אין צוזאמענהאנג מיט׳ן טויט פון רומענישען קעניג פערדינאנד.

די רעדנער האבען פערלאנגט, אז די רויטע ארמעע זאל אריינמארשירען קיין בעסאראביען און פאראייניגען דעם טייל רומעניען צו רוסלאנד.

פון זיכערע קוועלען גיט מען איבער, אז ביי דער סאוויעטיש-רומענישער גרעניץ זענען פערזאמעלט גרויסע אפטיילונגען פון סאוויעטישער פיעכאטע און בודיענני׳ס קאוואלעריע.

פערבאטען דעם צוטריט צום כותל-מערבי צוליב דער ערד-ציטערניש.

ירושלים. 24. (י.ט.א. טעלעגראפיש) צוליב דער ערד-ציטערניש זענען פיל געביידעס אין די שמאלע געסלעך, וואס פיהרען צום כותל מערבי צושעדיגט געווארען און ס׳דראהט, אז זיי זאלען איינפאלען. די רעגירונג האט דעריבער פעראָרדענט צו שליסען דעם צוטריט צום כותל מערבי.

דער דאזיגער פערבאט איז דער ערשטער זייט הונדערטער יאהרען.

ירושלים 24 (י.ט.א. טעלעגראפיש) בעת דער ערדציטערניש אין א"י האבען שטארק געליטען די געביידעס אויפ׳ן הר הזתים, וואו ס׳געפינט זיך דער שלאס פון נציב העליון.

ביז די געביידעס וועלען פערריכט ווערען וועט דעם נציב העליון׳ס וואוינונג און די רעגירונגס-אמטען זיך געפונען אין די געביידעס ארדען פון היילינען יאהאן אין ירושלים.

דאס אנקומען פון לארד פלומער, וועלכער האט צוליב דער ערד-ציטערניש אין א"י איבערגעריסען זיין אורלויב, ווערט ערווארט אויף אנהויב אויגוסט.

אין ווינער טליעס נאך פונקען.

ווינער „ארבייטער-צייטונג" דראהט מיט נייע אונרוהען,

אויב די אויספארשונג נעגען די שולדיגע אין די געשעהענישען וועט פאלש געפיהרט ווערען.

וויען, 24 (ספ. טעל.) די „ארבייטער-צייטונג" רעדט-ארום די לעצטע געשעהענישען און ערקלערט דערביי, אז דער ארבייטער-קלאס וועט אויסמערקזאם פערפאלגען דעם גאנג פון דער אויספארשונג נעגען די שולדיגע אין די ווינער אונרוהען. אויב די אויספארשונג וועט געפיהרט ווערען אזוי, ווי נעגען די ברידער טשארמאן-שרייבט די „א. צ." – וועלען זיך איבער׳חזר׳ן די בלוטיגע אונרוהען, אבער שוין מיט אן אנדערן סוף.

עסטרייכישע ס. ד. פאדערן פונאנדערצולאזען דעם פארלאמענט

און צו בעשטימען נייע וואהלען.

וויען, 24. (א.ט.ע.) דער אויסטער-נעוועהנליכער קאנגרעס פון דער עסטרייכישער ס. ד.-פארטיי איז אפגעהאלטען געווארען ביי פארמאכטע טירען. יעדענפאלס איז בעוואוסט געווארען, אז דער לינקער פליגעל אין דער פארטיי האט געמאכט שטארקע פארוואורפען דעם צ. ק., פאר זיין נישט אויסנוצען די געשעהענישען אויף ארויסצווארפען די רעגירונג פון קאנצלער זייפעל. ס׳איז אויך בעשלאסען געווארען אנצוהויבען א קאמפאניע פאר׳ן אויפלעזען דעם פארלאמענט און בעשטימען נייע וואהלען.

סאציאליסטישע מיליץ בלייבט.

וויען. 24 סם. טעל.) דער ווינער שטאט-ראט האט אפגעווארפען דעם פארשלאג פון די קריסטליך-סאציאלע, וועגען אויפלעזען די סאציאליסטישע מיליץ. אזוי ארום בלייבט די מיליץ ווייטער אלס א וואך פון דער שטאט וויען.

נייע צוזאמענשטויסען צווישען ארבייטער און פאליציי.

וויען, 24. (ספ. טעל.) אין דער נאכט פון שבת אויף זונטאג זענען אין א רייה פארשטעט פון וויען ווידער פארגעקומען צוזאמענשטויסען צווישען ארבייטער און פאליציי, דערביי זענען עטליכע פערזאן, דערונטער 2 פאליציאנטען פערוואונדעט געווארען. קיין הייס געווער איז נישט בענוצט געווארען

ווידער א שרפה אין יוסטיץ-פאלאץ.

וויען, 24 (ספ. טעל.) אין דער נאכט פון שבת אויף זונטאג איז ווידער אויסגעבראכען א שרפה אין ווינער יוסטיץ-פאלאץ.

דאס פייער האט זיך אנגעצונדען אונטער די חורבות. מ׳רעכענט, אז דאס פייער האט זיך אנגעצונדען פון די פונקען, וועלכע זענען צובלאזען געווארען פון דעם ווינד.

יודישער פראפעסיאנעלער

מאנאזין-שניידער-מייסטער-פעראיין

אויף לאדזער וואיעוואדזשטווא ~ לאדז, אלעיא 1 מאי 2.

8-טער מאנאזין-שניידער-מייסטער!

קינדער-נארדעראבען, לעמבערגער און קאלדרע-סעקציע.

דאמען, מענער (מארינארקעס), פארלעד.

היינט, מאנטאג, דעם 25-טען יולי און מארגען, דינסטאג, דעם 26-טען יולי ד. י. 8 א זייגער אין אווענד קומען פאר

פארוואהל-פערזאמלונגען צו דער גענעראל-פערזאמלונג.

די פערוואלטונג.

קומט מאסענהאפט!

הילפס-פעראיין „תומכי אורחים" 18 פאמארסקא 18

היינט, מאנטאג א גאנצען טאג קען מען זיך פערשרייבען א טייל צו נעהמען אין דינסטאג׳דיגען אפצייכנונגס-טאג

יוגענד, נעמט אנטייל אין אפצייכנונגס-טאג!

„תומכי אורחים"

~ אין דער פעראיינס-קאנצעלאריע, פאמארסקא 18. ~

פערשרייבט אייך מאסענווייז!

פאטעק אפגעפאהרען קיין מאסקווע.

דער פוילישער אמבאסאדאר אין מאסקווע איז איבערציינגט אין די גוטע פויליש-סאוויעטישע בעציהונגען.

וו א ר ש א, 24. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). דער פוילישער אמבאסאדאר ביי דער סאוויעטען-רעגירונג, מיניסטער סטאניסלאוו פאטעק איז נעכטען אפגעפאהרען פון ווארשא קיין מאסקווע צוריק איבערצונעמען זיין אמט.

אויפ'ן וואקזאל האבען דעם אמבאסאדאר פאטעק בעגלייט פארשטעהער פון אויסערן-מיניסטעריום און דער סעקרעטאר פון דער סאוויעטישער אמבאסאדע אין ווארשא ה' ארקאדיעוו.

פאר'ן אפגעהן פון צוג האט א מיטארבייטער פון דער אפיציעלער „עפאקא" געהאט א בעשפרעך מיט'ן אמבאסאדאר וועגען זיינע נייע ארבייטס-פלענער אין רוסלאנד.

אמבאסאדאר פאטעק האט געזאגט:

— איך פיהר מיט זיך קיין מאסקווע אין דער ערשטער רייה אפטימיזם. איך גלויב, אז צווישען פוילען און סאוויעט-רוסלאנד קענען הערשען גוטע בעציהונגען. איך האלט, אז גאר אינגיכען וועט צווישען פוילען און די סאוויעטען בעשלאסען ווערען א פאקט וועגען נישט-אגרעסיע און דערנאך וועלען קומען אנדערע קאנקרעטע אפמאכען, ממילא אויך א האנדעלס-טראקטאט.

צום סוף האט אמבאסאדאר פאטעק נאך ערקלערט:

— איך וויל גלויבען, אז איך פאהר איצט קיין מאסקווע אנהויבען א פראדוקטיווע ארבייט, אין וועלכער ביידע לענדער נויטיגען זיך. דאס איז אבער נאר אפהענגיג אין די פארשטעהער פון ביידע לענדער.

אויפרוף פון פ. פ. ס.

געגען דער איצטיגער פאליטיק פון דער רעגירונג.

וו א ר ש א, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער צענטראל-קאמיטעט פון פ.פ.ס. אין פוילען און דער פ.פ.ס.'ישער סיים-קלוב האבען ארויסגעלאזט א אויפרוף צום ארבייטער קלאס אין פוילען געגען דער פאליטיק פון דער איצטיגער רעגירונג.

אין דעם אויפרוף ווערט צווישען אנדערען געזאגט, אז דער פיהרער פון דער איצטיגער רעגירונג מארשאל פילסודסקי האלט אין געהיימניש זיינע פלענער; מ'ווייסט נישט וואס ער וויל און צו וואס ער שטרעבט; אינ'ם קרייז פון מארשאל פילסודסקי פארשטארקען זיך כסדר די רעאקציאנערע און פאשיסטישע שטרעמונגען; דער סיים איז קאמפראמיטירט און דערנידריגט געווארען; די רעגירונג האט אהן שום רעכט פארנאנדערגעלאזט דעם סיים אין א מאמענט, ווען דער סיים האט געהאט צו בעטראכטען וויכטיגע פראגען.

„די דעמאקראטיע אין פוילען איז אין געפאהר — זאגט זיך אין אויפרוף. דער ארבייטער-קלאס מוז דעריבער זיין גרייט צום קאמף".

צום סוף ווערען ארויסגערוקט פאלגענדע לאזונגען:

פאר א דעמאקראטישער רעפובליק אין פוילען; פאר א פאלקס-סיים; פאר א צוקונפטיגער פאלקס-רעגירונג, וועלכע זאל האבען דעם צוטרוי פון די ארבייטער-מאסען.

דימיסיע פון ענגלישען באטשאפטער אין ווארשא.

וו א ר ש א. 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט גאר אינגיכען דימיסיאנירען דער ענגלישער באטשאפטער אין ווארשא, ה' מאקס מיללער. צוזאמען מיט איהם וועט אויך פערלאזען זיין אמט דער ערשטער באטשאפט-סעקרעטאר ה' ראבערט.

אלס די קאנדידאטען אויפ'ן ארט פון ה' מיללער ווערען אנגערופען: ה' פיפס, דער געוו. פיהרער פון דער ענגלישער באטשאפט אין פאריז און לארד כריסטאן, דער געוו. ענגלישער אמבאסאדאר אין סאפיא.

דער תל-אביב'ער שטאדט-ראט פראטעסטירט

געגען דער דעפארטאציע פון פאליטישע ארעסטירטע.

ת ל - א ב י ב, (י.ט.א.) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, זענען פיר ארבייטסלאזע, וואס האבען אנטיילגענומען אין א'אונגעלאלער דעמאנסטראציע, פערארטיילט געווארען אויף 4 ביז 8 חדשים ת"יסה און א חוץ דעם דארפען זיי דעפארטירט ווערען פון לאנד.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם דאזיגען געריכטס-אורטייל האט דער שטאדט-ראט פון תל אביב איינשטימיג אנגענומען א רעזאלוציע, אין וועלכער עס ווערט פראטעסטירט געגען דעם טייל פון אורטייל, וואס זעהט פאר, אז נאכ'ן אפזיצען אין תפיסה וועלען די פערמשפט'ע דעפארטירט-ווערען פון ארץ-ישראל, אויב זיי זענען נישט קיין ארץ-ישראל-בירגער.

ווי מיר ווערען געוואויר, זענען די פערארטיילטע ארויסגעלאזט-געווארען פון תפיסה אויף קויציע און זיי האבען אנגעגעבען אן אפעלאציע צו דער העכערער אינסטאנץ.

די הכנסות פון יודישען נאציאנאל-פאנד אין יוני.

י ר ו ש ל י ם, (יט"א) די הכנסות פון יודישען נאציאנאל-פאנד אין חודש יוני ה. י. האבען בעטראפען 23.089 פונט. אין משך פון די ערשטע 9 מאנאטען פון איצטיגען יאהר תרפ"ז 1927 האבען די הכנסות פון קרן קימת לישראל בעטראפען 187.971 פונט, לגבי 202.982 פונט אין זעלבען פעריאד פון פאריגען יאהר. די הכנסות זענען אלזא געפאלען אויף 15.011 פונט ד. ה. 7,4%.

די גרעסטע הכנסות אין חודש יוני זענען געקומען פון אמעריקא—9.258 פ.; ענגלאנד- 2.425 פונט; קאנאדע—2.400 פונט; אלט-רומעניען – 1358 פונט און פוילען (אויסער גאליציען) 1.087 פונט.

א קלוב פון יודישע ארטיסטען און ליטעראטען אין ירושלים.

י ר ו ש ל י ם, (י.ט.א.) א גרופע יודישע ארטיסטען און שריפטשטעלער האבען בדעה צו עפענען אין ירושלים א קלוב, וואס זאל האבען דעם צוועק צו דערנעהנטערען אלע, וואס ארבייטען אויפ'ן געביט פון קונסט און ליטעראטור

יודישע קרבנות ביי דער ווינער רעוואלוציע.

קאנפיסקירט דעם אנטיסעמיטישען „פאלקסקאמף".

וו י ע ן. (יט"א). צוויי יודישע קרבנות פון דער ווינער רעוואלוציע זענען בעגראבען געווארען אויפ'ן יודישען בית עולם. דאס זענען געוועזן צוויי צופעליג בעשאסענע סוחרים, וואס האבען גישט געהאט קיין שום שייכות מיט'ן אויפשטאנד.

אין מאסען-קבר פון 57 הרוגים געפינט זיך דער יודישער קרבן עמיל קאפשטיין, וועלכער איז מיט'ן הסכם פון זיין פאמיליע בעלעגט געווארען אין אלגעמיינעם קבר, נאכדעם ווי מען האט איהם געמאכט א טהרה לויט'ן יודישען דין ווי אויך די גאנצע יודישע קבורה-צערעמאניע. ער איז געוועזן א מיטגליד פון דער עסטרייכישער סאציאל-דעמאקראטיע.

וו י ע ן. (יט"א). די פראקוראטור האט קאנפיסקירט דעם „פאלקסקאמף", וועלכער פאדערט אויף אפען צו שחיטות און מאסען-נקמה אויף דער גאנצער יודישער בעפעלקערונג. אבער אויך די צווייטע אויפלאגע נאך דער קאנפיסקאציע איז פול מיט העצעס צו מאסען-פאגראם און מיט בלבולים, אז די יודען גרייטען צו א נייע רעוואלוציע אין וויען.

באלדווין און פרינץ פון וואליען אפגעפאהרען קיין קאנאדע.

ל א נ ד א ן. 24 (סם. טעל.) פרעמיער באלדווין און דער פרינץ פון וואליע זענען היינט אפגעפאהרען קיין קאנאדע, כדי צו בעזוכען די קאנאדישע פראווינצען.

מאנעווערס פון סאוויעטישען פלאט

רעדעס פון סאוויעטישע פיהרער.

ל ע נ י נ ג ר א ד, 23 (סם. טעל.) היינט איז דער גאנצער באלטישער סאוויעטישער פלאט ארויסגעפאהרען אויף מאנעווערס. איידער דער פלאט האט פערלאזט דעם פארט האט געהאלטען א רעדע דער אנפיהרער פון מזרח-פלאט וויקטאראוו, וועלכער האט אנגעוויזען, אז א מלחמה-אויסברוך איז אונפערמיידליך, צום בעדויערען אבער עקזיסטירט נישט די איצטיגע אינטעליגענץ פון די סאוויעטען אויף די נויטיגע בעוואפנונג. דער קריגס-קאמיסאר האט אין זיין רעדע אנגעוויזען, אז די לעצטע עגמוואפענונגס - קאנפערענץ אין גענף האט בעוויזען די מיליטערישע שטרעבונגען פון דער בורזשואזיע.

וואהלען צום שטאט-ראט אין פרוזשאני

6 פאליאקען, 18 יודען.

פ ר ו ז ש א נ י, 23. (טעלעפאניש). די וואהלען צום שטאט-ראט האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען. עס זענען אויסגעקליבען געווארען: 3 רעכטע פאליאקען, 3 אונפארטייאישע, 10 יודען פון בירגערליכע פארטייען און 8 פון „בונד".

אין רומעניען

איז אלץ נארמאל.

ב ו ק א ר ע ש ט, 24 (סם. טעל.) ס'זענען נישט ריכטיג די קלאנגען, אז אין רומעניען זאל מען האבען ערקלערט און אפגעשאפט דעם אויסנאהמע-צושטאנד; ס'איז בכלל קיין אויסנאהמע-צושטאנד נישט ערקלערט געווארען און דער פערקעהר אין לאנד און אויסלאנד קומט פאר נארמאל. אין לאנד הערשט פולשטענדיגע רוה.

בעלגישע ענטפער-נאטע צו דייטשלאנד.

ב ר י ס ע ל, 24. (סם. טעל.) די בעלגישע רעגירונג האט שוין איבערגעגעבען דעם דייטשען אמבאסאדאר אין בריסעל די ענטפער-נאטע אויפ'ן לעצט דייטשען מעמאראנדום.

נייע מיטגלידער פון דער עקספערטען-קאמיסיע ארויסגעפאהרען קיין א"י

נ י ו - י א ר ק, (יט"א טעלעגראפיש) קיין א"י זענען ארויסגעפאהרען 3 ווייטערדיגע מיטגלידער פון דער עקספערטען-קאמיסיע, וואס איז געשאפען געווארען אויפ'ן סמך פון'ם אפמאך ווייצמאן-מארשאל.

די מיטגלידער פון דער קאמיסיע זענען: פראפ. מיעד, שעף פון אגריקולטור דעפארטאמענט ביי ז'ער אמעריקאנער רעגירונג; יעקב ליפמאן, ליטער פון לאנדווירטשאפט עקספערימענטאלער אקאדעמיע אין ניו-דזשערסי; און לעאן וואלמאן, וועלכער איז בעקאנט מיט זיינע ארבייטען איבער עקאנאמישע פראגען, ארבייטער-פערזיכערונג און קאמף מיט ארבייטסלאזיגקייט.

אלוועלטליכער עספעראנטיסטען קאנגרעס אין דאנציג.

ד א נ צ י ג 24 (יט"א טעלעגראפיש). דער אלוועלטליכער עספעראנטיסטען-קאנגרעס, וואס עפענט זיך דעם 28 יולי וועט זיך פערענדיגען מיט א רייה פייערונגען. די שלוס-זיצונגען פון קאנגרעס וועלען פארקומען אין ווארשא, וואו אלע דעלעגאטען וועלען בעזוכען דעם יודישען בית-עלמין, וואו עס וועט פארקומען די פייערליכע ענטהילונג פון מצבה אויפ'ן קבר פונ'ם שעפער פון עספעראנטא ד"ר זאמענהאף.

נאכ'ן שליסען דעם צוזאמענפאהר וועלען די דעלעגאטען אפפאהרען קיין ביאליסטאק, די געבורטסשטאט פון זאמענהאף, וואו ס'וועט פארקומען א פייערליכע ענטהילונג פון אן אנדענקונגס-טאפעל אויף דעם הויז, וואו זאמענהאף איז געבוירען געווארען.

אכטונג, סוחרים!

אלטע וועש

פאר שניידער, סוחרים א. אז. וו.

צו ביליגע פרייזען פון דער ערשטער האנד ווערט פערקויפט אויף **Solna 11.**

583

דאנטיסט און צאהנטעכניס

י. ביטענסקי

5 קאנטאמאנטנער 5

נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פרייזען ביליגע! צערטייונג אויך געשטאלט

קאלאניאל-קליינהענדלער-פעראיין

15 צענעלניאנא 15

מאכט בעקאנט אלע זיינע מיטגלידער, אז עס איז שוין ארויס דער

צעניס נומער 9,

בעשטעטיגט דורך דעם ליבוע-אמט. דער צעניק נומער 8 ווערט דערמיט ערקלערט פאר אונגילטיג.

די פערוואלטונג.

נייעסטע און מאדערנסטע שייטלען

ווי אויך פאלקעס און האלבע פאלקעס

פון פרימא און איטאליענער האר, גוטע אויסארבייטונג, רעעלע בעהאנדלונג, בעקומט מען קאמיענא 5, 2-טען הויף לעבען איינגאנג, 2. שטאק ביי פארושעצקי.

אויפפאדערונג צו אלע קליינהענדלער פון גרינעם מארק

מיר מאכען בעקאנט אלע קליינהענדלער, ווי אויך די געוועזענע-אינהאבער ביים גרינעם מארק, אהן אונטערשייד פון פאך, אז דינסטאג, ד. 26. ד. ח. קומט פאר

א מאסען-פערזאמלונג

ביי דער אנוועזענהייט פון דעפ. דר. ראזענבלאט און לאחניק א. יאעל אויף דעם גרינעם מארק 7 אין דער „גמילות חסדים"-קאסע, פינקטליך 7 אווענד א.ד.ט.:

„בנוגע דעם פראיעקט פון מאגיסטראט איבערצוטראגען דעם גרינעם מארק אויף א וויסטען פלאץ"

און וועלענדיג אויסקריווען די עקזיסטענץ פון פיל טויזענדער קליינהענדלער זייט אנהר 40-יעהריגער עקזיסטענץ.

מיט אכטונג

קומט מאסענווייז!

א גרופע קליינהענדלער.

„נייער פאלקסבלאט״

לאָדז׳, 25. יולי 1927.

מענשען
אונטער דעם חלף.

אַ אינטערעסאַנטע דעפּעשע איז אָנגעקומען פון באָסטאָן. די צוויי איטאַליענער סאַקאָ און וואַנזעטי האָבען ערקלערט אַ הונגער-שטרייק. אין דריי וואָכען אַרום דאַרף אויסגעפיהרט ווערען די טויט-שטראָף איבער זיי לויט דעם פּסק-דין, וואָס אַן אַמעריקאַנישע געריכט האָט אַרויסגעטראָגען מיט זיבען יאָהר צוריק.

אין אַ קליין פּראָווינץ שטעדטעל האָט מען דעמאָלט דער׳הרג׳עט און אויסגערויבט אַ פּאָסטמאַן. מען האָט קיינעם נישט געכאַפּט און קיין עדות זענען נישט געווען. אויף סאַקאָ און וואַנזעטי איז געפאַלען אַ חשד, ווייל זיי זענען אַנאַרכיסטען. מען האָט זיי גע׳משפט און פאַראורטיילט צו טויט-שטראָף. דעם פּראָצעס האָט מען אונצעהליגע מאָל רעוויזירט און ווידער דאָס פאַרברעכען אויסגעפאָרשט און ווידער דעם טויט-אורטייל באַשטעטיגט.

אַ מערקווירדיגע זאַך איז געשעהן מיט די דאָזיגע צוויי אומבעקאַנטע איטאַליענישע נעמען. קיינער קען זיי נישט, די צוויי מענשען, און אַלע פיהרען אַ פאַרביטערטען קאַמף צוליב זיי. קיינעם אינטערעסירט גאָר נישט ווער זיי זענען און צי האָבען זיי כשר פאַרדינט זייער טויט-שטראָף. מען ווייסט אָבער אַן אַנדער זאַך און דאָס איז דאָס, וואָס פלאַגט אַזוי דאָס געוויסען פון דער וועלט. זיבען יאָהר ערוואַרטען די אויספיהרונג פון טויט-שטראָף איז אַליין אַ שטראָף, וואָס איז שרעקליכער פון דעם טויט; זיבען יאָהר צווייפעל אין רעווידירען פון אַ פּראָצעס איז אַליין אַ באַווייז, אַז עפּעס איז נישט אין אָרדנונג און נישט זיכער; זיבען יאָהר צווייפעל דאַרפען יעדענפאַלס זיין גענוג, כדי מען זאָל שענקען דעם מענשען דאָס רעכט אויף לעבען און וואַרטען ביז דער סוד פון דעם פאַרברעכען וועט גרינדליך אויפגעקלערט ווערען און ווען דעם פאַקט גופא וועלען קיין צוויי מיינונגען נישט קענען זיין..

אָבער נישט קוקענדיג אויף אַלע בקשות און פּראָטעסטען, נישט קוקענדיג אויף דעם בעטען זיך פון מיליאָנען מענשען אין אַמעריקאַ און חוץ ל׳אַמעריקאַ, אַז מען זאָל נישט אויספיהרען די טויט-שטראָף האָט מען איצט איבערגעפיהרט סאַקאָ און וואַנזעטי אין דער טויטען-קאַמער פון געפענגעניס. דער טאָג פון צעהנטען אויגוסט רוקט זיך צו אַלץ נעהענטער און נעהנטער. דער קאַמף פאַר אַנ׳אַלמענשליכער גערעכטיגקייט האַלט ביים סוף. די צוויי פאַר׳משפט׳ע האָבען ערקלערט אַ הונגער שטרייק און וועלען פאַרזוכען אַרויסצורייסען זייער טויט פון די הענד פון תליינים און מיט אייגענע מיטלען אויספיהרען די פאַרורטיילונג פון דער „גערעכטיגקייט".

דאַכט זיך, אַז עס איז נישטאָ קיין גלייכענס צו דער מעשה „סאַקאָ-וואַנזעטי" אַפילו אין אונזערע אומבאַרמהנות׳דיגע צייטען. מען דאַרף זי פאַרפאָלגען ביז צום סוף און זעהן מיט וואָס וועט זי זיך ענדיגען.

ה. גראָסמאַן.

לאָיד דזשאָרדזש און הערבערט סעמועל פערמעסטען זיך געגען באַלדווינ׳ען.

קאָרעספּאָנדענץ פון לאָנדאָן.

אויף דער פּאָליטישער אויפטרעטען שוינט ווידער אַרויס לאָיד דזשאָרדזש. זייט ער האָט געשלאָסען אַ בונד מיט הערבערט סעמועל׳ן, דער אַמביציעזער פּאָליטיקער מיט „אומבאַגרענעצטע מעגליכקייטען" (ווי מ׳רופט איהם איצט אין די פּאָליטישע קרייזען) האָט לאָיד דזשאָרדזש אָנגעהויבען זאַמלען נייע כוחות צום קאַמף פאַר דער פערלוירענער מאַכט. ער אַגיטירט, אינטריגירט און שטעלט ברייטע פּלענער. זיין חבר, דער באַוואוסטער נציב העליון פון פּאַלעסטינא, פּאָרזיצער פון דער קעניגליכער קויהלען-קאָמיסיע און דער צווייטער פיהרער פון דער ליבעראַלער פּאַרטיי האָט פאַר זיך אָנ׳גענומען וועג צו די העכסטע מלוכה-אַמטען.

די וואַהלען זענען נישט ווייט, באַלדווין איז אָפּגעמאַטערט, וואָס אַ טאָג נייע קלאַפּטען, און זיינע געגנער הויבען אָן אַרויסצופיהרען די שווערע אַרטילעריע געגען דער רעגירונג, בפרט געגען דעם מיניסטער פון דער באַרג-אינדוסטרי. אין פּאַרלאַמענט רופט אויס לאָיד דזשאָרדזש: די סובסידיעס זענען שוין אויס, די לוינען געפאַלען, דער פּאַרלאַמענט דאַרף וויסען די קוילען-פּאָליטיק פון דער רעגירונג.

און די קוילען-סיטואַציע אין ענגלאַנד איז ווירקליך זעהר אַ דראָהענדע. לאָיד דזשאָרדזש וויל עס אויסנוצען, כדי ווידער צו שאַפען די סיטואַציע פון מאַי 1926 י. און אונטער׳ן אויסרייד צו עפענען אַ דיסקוסיע אין פּאַרלאַמענט וועגען דעם קוילען-אינדוסטרי-קריזיס, פיהרט ער איצט אַן אַטאַק אויף באַלדווינ׳ס קאַבינעט.

ס׳איז פאַר אַלעמען אין ענגלאַנד קלאָר, אַז די ליבעראַלע פּאַרטיי לעבט אויף און זוכט מיט אַלע מיטלען צוריקצוגעווינען איהר אַמאָליגען כח און פּאָפּולאַריטעט. צוויי פּאָפּולערע לאָזונגען העלפען זיי מיט צו געווינען די סימפּאַטיע פון די וועהלער און וועלען זיכערען זיי דעם ערפאָלג בעת די וואַהלען: פרייער האַנדעל און דאָס אָפּשאַפען פונ׳ם לאָרדען-הויז.

לאָיד דזשאָרדזש, דער אַלטער טוער, וואָס האָט צו פערציכנען אַזוי פיל ערפאָלגען און דורכפאַלען, גרייט אַ וועג פאַר זיין פּאָליטישען פריינד. דער באָדען פון באַלדווינ׳ס רעגירונג האָט זיך אַ וואַקעל געטאָן און איז שטאַרק באַדראָהט: 211 טויזענט בערג-אַרבייטער זענען באַשעפטיגונג; אין לאַנד געהט אַ קאָנקורענץ אויף די קוילען פּרייזען אָהן אַ סיסטעם; דער קוילען עקספּאָרט איז פערשוואַכט, (און פראַנקרייך איז פאַרבאָטען אַריינצופיהרען ענגלישע קוילען) עס הערשט אַ געפאַהר פון אַ נייעם קוילען אַרבייטער-שטרייק — דאָס זענען אייניגע פון די מאָמענטען, וואָס פערשווערען באַלדווינס טאָג.

איצט טיילט מיט די פּרעסע, אַז לאָיד דזשאָרדזש האָט אָפּגעקויפט פאַר 2,900,000 פונט די איינפלוסרייכע צייטונג „דיילי קראָניקל". הגם אין די פּאָליטישע קרייזען האַלט מען די ידיעה פאַר איבערטריבען, ווייל די צייטונג איז ערשט נישט לאַנג פערקויפט געוואָרען פאַר 6 מיליאָן פונט. מ׳רעכענט, אַז לאָיד דזשאָרדזש האָט נאָר צוגעקויפט אַ טייל אַקציעס, כדי זיך צו זיכערען דעם איינפלוס אויף דער פּאָליטישער ריכטונג פון דער צייטונג.

אין די צייטען פון לאָיד דזשאָרדזשס רעגירען האָט דער פּאַרטיי-פאָנד פון די ליבעראַלען באַטראָפען אַ מיליאָן פונט שטערלינג, דער דאָזיגער פאָנד איז אַ דאַנק פערשידענע בערזען-ספּעקולאַציעס פערגרעסערט געוואָרען פילפאַך. די געגנער פון די ליבעראַלען באַהויפּטען, אַז די דאָזיגע בערזען-ספּעקולאַציעס זענען דעמאָלט געמאַכט געוואָרען לויט די אָנווייזונגען פון דער רעגירונג, וועלכע האָט גוט געוואוסט, וואָס און ווי אַזוי מ׳דאַרף טון. ווי ס׳זאָל נישט זיין זענען די פינאַנציעלע מיטלען פון די ליבעראַלען איצט זעהר גרויס און זיי פערמעסטען זיך גאַנץ ערנסט צו בעזיגען די קאָנסערוואַטיסטען, וואָס לעבען איצט אַדורך אַ שווערע צייט.

פ. ד. ב.

די שמד-בעוועגונג צווישען די יודען אין גאַליציע.

אינטערעסאַנטע פאַקטען און ציפערן.

אין אַ קאָרעספּאָנדענץ פון לעמבערג שרייבט דער „נ.-י. „מאָרגען זשורנאַל":

ווער שמד׳ט זיך אין גאַליציען, וועלכער קלאַס פון יודען ליפערט די גרעסטע צאָהל אין דער גאַליצישער שמד-בעוועגונג, ווער זענען די מענשען, וואָס אַנטלויפען פון יודענטום? — אויף אַלע די פראַגען איז גאָר שווער צו ענטפערען, ווייל מיר האָבען נישט די דערצו נויטיגע סטאַטיסטיק, וואָס זאָל אַרומנעהמען דאָס גאַנצע לאַנד. בלויז די יודישע קהלות אין לעמבערג און אין קראָקאָ — אמת, די צוויי גרעסטע שטעט אין גאַליציען, פערעפענטליכען איטליכעס יאָהר אַ סטאַטיסטיק פון די יודישע „דעזערטירען", יודען שמד׳ען זיך נישט בלויז אין קראָקאָ אָדער לעמבערג און וועגען די שמד-פאַלען אין די אַנדערע גאַליצישע שטעט האָבען מיר נישט קיין גענויע און זיכערע ידיעות.

באַלד אין אָנהויב מוז אָבער באַמערקט ווערען, אַז אויך די קלענערע און גרעסערע שטעט גיבען אַ גענוג גרויסען קאָנטינגענט פון יודישע שמד-פאַלען. גוט באַוואוסט איז למשל, אַז אין קרייזען פון טאַרנאָוו און ניי-סאַנדעץ, וואו די קלעריקאַלע פּוילישע אידעען און קרייזען האָבען אַ גאָר שטאַרקען אָנלאַהן אַז די דאָרטיגע גלחים און קלויסטערס, איז די שמד-בעוועגונג צווישען די יודען אַ גאָר ערנסטע און איטליכעס מאָל הערען מיר, אַז דער אָדער יענער יוד, צי יודישע טאָכטער זענען דאָרט אַוועק אין אַ קלויסטער, כדי זיך מיט דעם „הייליגען וואַסער" אָפּצושווענקען און „אָפּצורייניגען" פון יודענטום און יודישקייט.

אויך אין די גאַליצישע דערפער איז די שמד-בעוועגונג צווישען יודען נישט קיין קליינע. דאָרט זענען עס מייסטענס יונגע יודישע מיידלעך, וואָס אָדער עס איז זיי נמאס געוואָרען דאָס לעבען ביי זייערע אָרימע, אין נויט און דחקות לעבענדיגע טאַטע-מאַמע, אָדער זיי האָבען זיך פערליבט אין אַ דאָרף-שקץ, צי מאַנכעס מאָל לעהרער און שמד׳ען זיך, כדי פטור צו ווערען פון דעם פריקרען, מאָנאָטאָנעם, האָפנונגסלאָזען יודישען דאָרף-לעבען. פאַלען פון יודישע דאָרפס-מיידלעך, וואָס זענען פערפיהרט געוואָרען אין אַ קלויסטער, ווידערהאָלען זיך נישט זעלטען און אויב מען שרייבט וועגען זיי נישט קיין סך אין די צייטונגען, איז דאָס בלויז דערפאַר, ווייל נישט תמיד ווערט מען וויסען דעם בעוואור.

בלויז לעמבערג און קראָקאָ דערמעגליכען אונז — ווי געזאָגט — דורך דער אָפיציעלער פערעפענטליכונג פון דער באַמערקענדער סטאַטיסטיק זיך צו שאַפען אַ קלאָר בילד פון דער שמד-בעוועגונג צווישען די גאַליצישע יודען און מיר קענען איצט דאַנקבאַר זיין דער יודישער קהלה אין קראָקאָ פאַר איהרע לעצטע שמד-אויסווייזען, וועלכע זענען אַן אינטערעסאַנטער בייטראַג צו דעם שטודיום איבער דעם היינטיגען געזעלשאַפטליכען לעבען פון דעם גאַליצישען יודענטום.

די ערשט-וואָס פערעפענטליכטע שמד סטאַטיסטיק פון דער קראָקאָווער קהלה נעהמט אַרום דאָס יאָהר 1925, 1926 און די ערשטע 5 חדשים פון דעם יאָהר 1927 — אַלזאָ אַ גענוג לאַנגע צייט, כדי דערפון צו קענען ציהען די נויטיגע לעהרען און קאָנסעקווענצען. לויט דער דאָזיגער סטאַטיסטיק האָבען זיך אין קראָקאָ אין יאָהר 1925 גע׳שמד׳ט 13 יודען און אין יאָהר 1926 האָבען זיך גע׳שמד׳ט 27 יודען.

אין די אויגען פאַלט צוערשט דער פאַקט, אַז עס שמד׳ען זיך פערהעלטניסמעסיג אַ סך יודישע פרויען און מיידלעך. אַזוי האָבען זיך אויף 13 שמד-פאַלען אין יאָהר 1925 געטראָפען גאָר 9 פרויען אָדער מיידלעך און אויך אין יאָהר 1926 זענען פון 27 שמד-פאַלען געווען 11 פרויען און מיידלעך. די דאָזיגע ציפערען באַשטעטיגען נאָכאַמאָל דעם ביי אונז שוין פון לאַנג באַוואוסטען פאַקט, אַז די יודישע פרוי איז אין גאַליציען היינט פיל מעהר אַסימילירט און ווייט פון יודענטום, ווי דער יודישער מאַן, אַפילו חסידישע עלטערען, שוין נישט רעדענדיג וועגען דער אינטעליגענץ, קימערען זיך נאָר ווייניג וועגען דער יודישער ערציהונג פון זייערע טעכטער. אויף דעם זוהן גיט מען נאָך אַ ביסעל אַכטונג און מען טראַכט איהם צו דערנעהנטערען צו דעם יודישען רעליגיעזען, צי נאַציאָנאַלען גייסט: אויף דעם זוהן ווירקען אויך מעהר די נאַציאָנאַלע יודישע פּאַרטייען און אידעען, וועלכע שטעמפּלען די פאַלען פון שמד אַלס פערראַט אַן דעם יודישען פאָלק און אַלס כאַראַקטערלאָזיגקייט. די פרויען און מיידלעך לאָזט מען הפקר; קיינער פאַראינטערעסירט זיי נישט מיט יודישע רעליגיעזע צי נאַציאָנאַלע אידעען: מען לאָזט זיי אויפוואַקסען אין דער פּוילישער, געוועהנליך קלעריקאַל-פּוילישער שולע און דאַן, אין דער אַטמאָספערע פון טענץ, ספּאָרט-שפּילען און פוסטע אונטערהאַלטונגען אָהן שום גייסטיגען זין און אינהאַלט. איז דאַן אַ וואונדער, וואָס די יודישע פרויען און מיידלעך ליפערען אַזאַ גרויסע צאָהל פון שמד-פאַלען און וואָס פאַר זיי איז דאָס היינט געוואָרען אַ נויטיגע קלייניגקייט צו פערלאָזען דאָס יודענטום און אַריבערצוגעהן אויף דער — אַנדערער זייט?

אַ געוויסע איבעראַשונג האָט אונז אָבער אויך געבראַכט די קראָקאָווער שמד-סטאַטיסטיק, אויף וועלכער עס איז נויטיג זיך ברייטער אָפּצושטעלען. ביז איצט האָבען מיר געמיינט, אַז דעם גרעסטען קאָנטינגענט פאַר דער שמד-בעוועגונג ליפערט די יודישע אינטעליגענץ, די פערשידענע יודישע באַמטע, דאָקטוירים, אַדוואָקאַטען ודומה פּראָפעסיעס, וועלכע שטעהען געוועהנליך ווייט פון יודישער רעליגיע און קולטור. פריהער פלעגט טאַקע ביי אונז תמיד זיין אַזוי, אַז אַן אויסשטודירטער יונגער יודישער מאַן האָט זיך געשעהמט צו פערבלייבען אַ יוד אָדער האָט מתוך צוליב קאַריערע בעטראַכט פאַר נויטיג צו „דעזערטירען".

איצט באַווייזט אונז אָבער די קראָקאָווער סטאַטיסטיק, אַז די יודישע אינטעליגענץ איז היינט ווייניגער פאַרטראָטען צווישען שמד-פאַלען, ווי די אַנדערע יודישע קלאַסען און פּראָפעסיעס און דאָס איז שוין באמת פאַר אונז אַלע אַ גאָר גרויסע איבעראַשונג.

אַט האָבען זיך, למשל, גע׳שמד׳ט אין יאָהר 1925 בלויז 6 אינטעליגענטען. אין דער זעלבער צייט האָבען זיך אָבער אויך גע׳שמד׳ט 7 נישט אינטעליגענטען: נישט בעסער איז איבעריגענס געווען דאָס פערהעלטניש אויך אין יאָהר 1926. פון 27 שמד-פאַלען זענען אין דעם יאָהר בלויז 11 געווען מענשען פון די אַזוי גערופענע אינטעליגענץ-בערופען, בעת 16 האָבען צו דער אינטעליגענץ נישט געהערט.

וויל מען די לעצטע סטאַטיסטישע ציפערען פערגלייכען מיט דער צאָהל פון פריהערע שמד-פאַלען, דאַן קומען מיר צו פאָלגענדע רעזולטאַטען: פאַר דער מלחמה, אין די יאָהרען 1908 ביז 1913 האָבען זיך אין קראָקאָ דורכשניטליך גע׳שמד׳ט איטליכעס יאָהר 25 יודען. די דאָזיגע דורכשניטליכע ציפער איז שטאַרק אָפּגעפאַלען אין די מלחמה-יאָהרען 1917 ביז 1920; בלויז אין יאָהר 1919, ד. ה. באַלד נאָך דעם ענטשטעהען פון דער נייער פּוילישער מלוכה האָבען זיך אין קראָקאָ גע׳שמד׳ט נישט ווייניגער ווי 100 יודען. וואַהרשיינליך האָבען אין דעם דאָזיגען יאָהר אַ סך יודען אין קראָקאָ זיך גיך אָפּגע׳שמד׳ט, ווייל זיי האָבען גערעכענט, אַז אין דעם ניי אויפגעשטאַנענעם פּוילען וועט זיי, אַלס קריסטען, לייכטער און אָנגענעהמער ווערען דאָס לעבען.

אין די יאָהרען 1921 ביז 1924 האָבען זיך אין קראָקאָ גע׳שמד׳ט דורכשניטליך איטליכעס יאָהר 34 יודען און פּאַמעליך שטעהען היינט די קראָקאָווער יודען ביי דער דורכשניטליכער צאָהל פון שמד-פאַלען, וועלכע איז דאָרט געווען פאַר דער וועלט-מלחמה.

צי האָבען אַלע די דאָזיגע יודען זיך אַליין „איבערצייגט" אין אמת פון דעם קאַטוילישען גלויבען איבער דעם יודישען, אָדער צי זענען זיי „איבערצייגט" געוואָרען דורך די מיסיאָנערען און גלחים, לאָזט זיך שווער זאָגען און נאָך שווערער מיט ציפערן באַווייזען. אַ פאַקט איז, אַז נאָך היינט באַטראַכטען די קאַטוילישע גלחים און מאַנכע אונטער זייער איינפלוס שטעהענדיגע קלעריקאַלע פּוילישע פריצים פאַר גאָר אַ גרויסען פערדינסט און פאַר אַ גאַנץ באַזונדערער „מצוה", אויב זיי באַווייזען אַ יודישע נשמה פאַר דעם קריסטליכען גלויבען. ווער עס וויל זיך נאָר שמד׳ען, קען לייכט באַקומען אַ הויכגעשטעלטע פּוילישע פערזענליכקייט, וועלכע וועט תיכף איינוויליגען איהם צו פיהרען צו דער שמד אַלס „טויף-פאַטער" און קען אויך האָפען, אַז די דאָזיגע פערזענליכקייט וועט איהם דאַן אויס דאַנקבאַרקייט, וואָס מען האָט זי צוגעלאָזט צו דער „מצוה", דעם גע׳שמד׳טען העלפען צו באַקומען עפּעס אַ גוטען פּאָסטען אָדער מאַכען אַ גוטע קאַריערע. פון די גלחים איז שוין אינגאַנצען אָפּגערעדט.

אַ סך העלפט דאָ מיט די פּראָפּאַגאַנדע און די אַנגליקאַנישע מיסיאָנערען, וועלכע ענטוויקלען איצט אין גאַנץ גאַליציען אַנ׳אָנגעשטרענגטע טעטיגקייט. בפרט צווישען די פערצווייפעלטע, אָרימע און פאַר הונגער שטאַרבענדיגע יונגע יודישע מיידלעך און האַנדווערקער געפינען היינט די מיסיאָנערען אַ סך אַנהענגער. דעם פערצווייפעלטען זאָגען זיי צו הילף און געלד, העלפען איהם טאַקע אין אָנהויב אַרויס פון דער גרעסטער נויט, פאָדערען אָבער דערפאַר, אַז יענער זאָל זיך לאָזען „איבערצייגען" און אָפּ׳שמד׳ען.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16,
Telefon 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 7–8, זונטאָג פון 3–4

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען. באַשטראַלונגען אין קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—6 דער לעטשניצע „חעלקא".

25
מאנטאג
כה
תמוז תרפ"ז

יולי
זון-אויפגאנג 3,41
זון-אונטערגאנג 7,25
לענג פון טאג. 14, 12

אפאליציאנט
ראטעוועט 3 קינדער און פאלט אליין א קרבן.

וועגען א טראגישען פאל מיט א פאליציאנט, וואס איז געפאלען אלס קרבן פון א העלדענטאט, טיילט מען מיט פון בזשעזשין. עדווארד מיאנעק האט אין א שיפל שפאצירט איבערן סטאוו און מיטגענומען מיט זיך 3 קינדער פון זיין קאמענדאנט. בעת'ן שפאציר איבער'ן וואסער האט זיך דאס שיפל איבערגעקערט און אלע זענען אריינגעפאלען אין וואסער. מיאנעק האט זיך די גאנצע צייט אנגעשטרענגט איינצוהאלטען די קינדער ביז ס'איז אנגעקומען הילף. ער האט נאך צוגעהאלפען ארויסצוטראגען דאס לעצטע קינד און דא האבען איהם שוין די כוחות פערלאזט און ער איז אראפ טיף אין וואסער. מ'האט איהם געפונען א טויטען ערשט אין א פאר שעה ארום.

"דער 15. ציון. קאנגרעס
און די פראבלעמען פון א"י אויפבוי"

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, ארדנט איין די ציוניסטישע ארגאניזאציע מיטוואך, דעם 27. ה. ח. אין פילהארמאניע א גרויסען מיטינג געווידמעט דעם ציוניסטישען קאנגרעס און די פראבלעמען פון ארץ ישראל-אויפבוי.

עס איז צו ערווארטען, אז דער מיטינג וועט צוציהען א צאהלרייך פובליקום פון אלע ציוניסטישע און נאציאנאלע קרייזען, בעזונדערס צוליב דער בעטייליגונג פון די אנגעזעהענע ציוניסטישע פערזענליכקייטען: דער פארזיצענדער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען, ה' לעוויטע, סיים דעפוטאט ד"ר ראזענבלאט און דעם בעקאנטען ציוניסטישען טוער און שריפטשטעלער ד"ר מ. הינדעס פון ווארשא, וועלכער איז, ווי בעוואוסט, ערשט נישט לאנג צוריקגעקומען פון זיין ערפאלגרייכע רייזע איבער דרום-אפריקא צוזאמען מיט'ן פרעזידענט פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע, ה' נחום סאקאלאוו.

דער אלעקסאנדערער רבי
פאהרט קיין מאריענבאד.

קיין לאדז איז געקומען דער אלעקסאנדערער רבי שליט"א אין בעגלייטונג פון די ברידער הרב ר' יעקב בינום און הרב ר' אברהם חיים'על און שטעהט איין ביי זיין חסיד ר' שאול'קע בוימגארט, וסכאדניע 57.

דער רבי וועט ווילען אין לאדז ביז דינסטאג, פון וואנען ער פאהרט אפ קיין מאריענבאד.

אין די אפטייקען.
היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט בייטאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: מ. עפשטיין (פיעטריקאווער 225), מ. בארטאשעווסקי (פיעטריקאווער 95), מ. ראזענבלום (ציגעל גאס 12), גארפיין (וואסכאדניא 54), י. קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15).

Dr. med. H. NADEL
17 פיעטריקאווער 17
ספעצ. פון אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט.
נעהמט-אן פון 4 – 6 אין אווענד

סכנה פון א בוי-ארבייטער-שטרייק אין גאנץ פוילען.
אמסטערדאמער אינטערנאציאנאל שטיצט דעם שטרייק פון די לאדזער בוי-ארבייטער.

(§) נעכטען פריה איז אין קינא "אימפעריאל" פארגעקומען א מיטינג פון די שטרייקענדע בוי-ארבייטער.

דער ערשטער רעפערענט האט אנגעוויזען, אז דער בוי-פעראיין געהערט צו דער צענטראלע אין קראקא, וועלכע איז אנגעשלאסען אן צווייטען פראפעסיאנעלען אינטערנאציאנאל אין אמסטערדאם. דער אינטערנאציאנאל האט צוגעזאגט צו שטיצען די שטרייקענדע ארבייטער.

נאך א לענגערער דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען צו פערשארפען דעם שטרייק און אויפצופאדערען די ארבייטערשאפט צו פראקלאמירען אן'אלגעמיינעם פראטעסט-שטרייק אין גאנץ פוילען.

פאליציי בעלאגערט א הויז פון מעסער-שטעכער
בעלאגערטע ווארפען שטיינער אויף דער פאליציי – זשאנדארמען קומען צו הילף דער פאליציי – פאליציי דראהט אונטערצוצינדען דאס הויז – מעסער-שטעכער דערשרעקען זיך און גיבען זיך אונטער.

(§) נעכטען נאכמיטאג איז אויף פשענדזאלניאנא 32 פארגעקומען א גרויסע אוואנטורע, וועלכע האט זיך געקאנט ענדיגען זעהר טראגיש, ווען נישט די ענערגישע אינטערווענץ פון דער מיליטער-זשאנדארמעריע.

אין דעם זעלבען הויז וואוינט א געפעהרליכער מעסער-שטעכער אנטאני פאוולאווסקי מיט זיין פרוי עלעאנארא. פאוולאווסקי פערנעהמט זיך מיט פערקויפען "ליאדעס", נאר דערביי האט ער א נעבען-בעשעפט: פון צייט-צו-צייט מאכט ער א קליין גנבה'לע. נעכטען האט פאוולאווסקי איינגעארדנט ביי זיך אין וואוינונג א "זאבאווע", אויף וועלכער ער האט איינגעלאדענט זיינע "פשיאטשעלעס", בעוואוסטע מעסער-שטעכער פאדאלינסקי (נאוואקא 34), סטרימשעק (גאווראט 99), אשעצקי (פשענדזאלניאנא 10) און קאמינסקי (דאברא 4).

אין א געוויסען מאמענט, ווען פאוולאווסקי האט שוין געהאט ווי מען זאגט, מצהר אין קאפ, ווי אין פלעשעל, איז ער צוזאמען מיט זיין הונד אריין צו זיין שכן באלעסלאוו גאנדאלא, מיט וועלכען ער האט געהאט נאך אלטע חשבונות. דער אנגעריצטער הונד האט זיך געווארפען אויף גאנדאלא'ן, צו גאנדאלא'ס פרוי האט זיך גענומען דער אנדערער כלב פאוולאווסקי, וועלכער האט די פרוי צושטאכען מיט א מעסער.

די געוואלדען פון די בעפאלענע האבען דערהערט די שכנים, וועלכע האבען באלד מודיע געווען אין 8 טען פאליציי-קאמיסאריאט, ס'זענען באלד אנגעקומען איניגע פאליציאנטען.

ווען פאוולאווסקי האט דאס דערזעהן, איז ער אריין אין זיין וואוינונג, וואו ער האט זיך צוזאמען מיט זיין פרוי און די "פשיאטשעלעס" פערבאריקאדירט. דורך די אויסגעהאקטע שויבען פון דער וואוינונג האט זיך ארויסגעשיט א האגעל שטיינער אויף די פאליציאנטען. פרוי פאוולאווסקא אליין האט זיך אוועקגעשטעלט ביים פענסטער מיט א פלאש זאלץ-זויערע און געדראהט צו בעגיסען יעדערען, וואס וועט זיך דערנעהנטערען צום פענסטער. צו הילף דער פאליציי זענען אנגעקומען א פאר זשאנדארמען, וועלכע האבען זיך אבער נישט געקאנט געבען קיין עצה מיט די אוואנטוריסטען, צוליב דעם איז ארויסגערופען געווארען דער אינספעקציע-אפיציער פון דער זשאנדארמעריע, וועלכער האט אויפגעפאדערט אלע תיכף ארויסצוקריכען דורך דעם פענסטער, אין געגענפאל וועט די וואוינונג אונטערגעצינדען ווערען און אלע וועלען אויסגעשאסען ווערען. די העלדען האבען זיך טאקי באמת דערשראקען און איינצעלוויין זענען זיי ארויסגעקראכען דורכ'ן פענסטער. אלע זענען זיי באלד רעווידירט געווארען. בעת דער רעוויזיע איז געפונען געווארען לאנגע מעסערס. די אוואנטוריסטען זענען אפגעפיהרט געווארען אין ארעסט. צו די פערוואונדעטע גאנדאלא איז ארויסגערופען געווארען די "ניכע הילף", וועלכע האט די פרוי גאנדאלא אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דרעווינאווסקא גאס.

יעקב טשעטשוער האט טאקי צוויי ווייבער.

אין נעכטיגען נומער "נייער פאלקסבלאט" האבען מיר באריכות דערצעהלט די מעשה מיט'ן לאדזער שניידער ארבייטער יעקב טשעטשוער און חנה'טשע ראזענבלום.

נעכטען פארמיטאג איז צו אונז אין רעדאקציע אריינגעקומען א יונגע יודישע פרוי, אסתר מלכה שימקעוויטש, מיט איהר מוטער און האט אונז דערצעהלט פאלגענדעס;

זי איז געווען א צוקער-ארבייטערין. מיט א יאהר 8 צוריק, ווען זי איז אלט געווען א 14-15 יאהר, האט זי זיך בעקאנט מיט דעם יונגען יעקב טשעטשווער אנ'אקרישע שניידער, דערוויל איז אסתר מלכה'ס פאטער, וואס איז געווען א בעל-הבית'ישער יוד, געשטארבען. די מוטער האט געפראוועט תנאים און מיט 3 יאהר צוריק האט דאס פאר פאלק מיט מזל חתונה געהאט. דער מוטער'ס שוועסטער, א סוחרישע פרוי פון נאוואמיעסקא גאס, האט נעגעבען א דרשה-געשאנק פון 500,000,000 מארק, מ'האט איינגעקויפט שטוב-ווירטשאפט און דאס יונגע פאר פאלק האט זיך גליקליך געלעבט, ווי ס'פאסט פאר א פערליבט פארל. די מוטער, וועלכע איז די ערשטע צייט נישט געווען קיין אנהענגערין פונם שידוך, ווייל ס'איז איהר נישט אנגעשטאנען דער יחוס, איז שפעטער סוף כל סוף מסכים געווען און איז געווען צופרידען צוזעהענדיג ווי דאס יונגע פאר פאלק לעבט זיך ווי צוויי טייבעלעך.

נאר ווי ס'טרעפט זיך ביי אונז יודען, איז קיינעם נישט איינגעפאלען, אז מ'דארף מאכען אפיציעלע אקטען א חוץ חופה וקדושין א א.וו. מ'האט געשיקט צום באלוטער רב, וועלכער האט געשיקט א משמש, מ'האט געשטעלט א חופה, אנגעשריבען א כתובה, וואס די עדות האבען אונטערגעשריבען פלוני בן פלוני אפילו נישט אונטערשרייבענדיג זייערע פאמיליען-נעמען. דאס האט פאסירט כ"ז אלול תרפ"ד.

די פרוי אסתר מלכה האט אפילו געוואלט מאכען חתונה-אקטען, נאר אזוי ווי טשעטשווער איז נישט קיין לאדזער און איהם האבען געפעהלט איניגע פאפירען, זענען די פארמאליטעטען נישט ערלעדיגט געווארען און זי איז ביז'ן היינטיגען טאג פערבליבען אהן חתונה-אקטען.

מיט א 4 יאהר צוריק איז דעם אלטען טשעטשווער'ס פרוי געשטארבען. דער אלטער, א יוד פון א יאהר 60, וואס רייזט ארום איבער שטעט און שטעטלעך אלס טרעגער, האט זיך באלד אויסגעזוכט א צווייטע פרוי און מיט איהר חתונה געהאט. די גאנצע צייט האט ער געהאט טענות צום זוהן, הלמאי ער האט חתונה געהאט אהן נדן, ווען יעדער יונגערמאן קריגט כאטש 500 דאלאר. דער יונגערמאן האט זיך נישט געלאזט פונ'ם פאטער אנרעדען. דערוויל האט זיך דער אלטער טשעטשווער דערוואוסט, אז זיין פרוי'ס שוועסטער, די 36 יאהריגע חנה'טשע ראזענבלום, האט א נדן 1,200 זל. מזומן. ער האט ווידער אנגעהויבען צו ווירקען אויפ'ן זוהן און האט פער'שדכנ'ט דאס פארל. יעקב טשעטשווער איז ארויסגעפאהרען מיט חנה'טשען קיין פולטוסק און דארט מיט איהר חתונה געהאט.

נאכדעם איז ער געקומען קיין לאדז צו דער ערשטער פרוי און געוואלט ביי איהר אויסנארען די דירה. ער האט ערקלערט, אז ער האט געטאן א נארישקייט, און האט איצט חרטה, ער וועט שוין איצט זיין פרום און פיין. די מוטער אבער האט צו דעם נישט צוגעלאזט. זי האט שוין געוואוסט, אז דער "תכשיט" האט אין פולטוסק צום צווייטסן מאל חתונה-געהאט. האט טשעטשווער, אפווייענדיג א וואך צייט ביי זיין שוועסטער, וואס וואוינט אויפ'ן זעלבען הויז (זגערזשער 28), ארויסגענומען 225 זל. מזומן געלד און זיינע זאכען און איז ווידער נעלם געווארען.

די פרוי אסתר מלכה איז דאן אוועק צום לאדזער מורה הוראה ה' ליבוש ראזענבערג, וועלכער האט נאכגעזעהען די כתובה און די תנאים און האט אנגעשריבען וועגען דעם צום ווארשעווער ראבינאט, אז דער ראבינאט זאל דעם תכשיט צווינגען צו גט'ן ביידע פרויען. די פרוי האט זיך אויך געווענדעט צום לאדזער פרויען-שוץ-פעראיין, וועלכער האט זיך פעראינטערעסירט מיט'ן ענין.

אומבעקאנטער יוד געשטארבען אין שפיטאל
און נעכטען געקומען צו קבר-ישראל.

(–) נעכטען איז א דאנק דער "חסד-של-אמת" געקומען צו קבר-ישראל א יוד אין עלטער פון 30-34 יאהר, וועלכער איז דאנערשטאג געשטארבען אין ראדאגאשטער שפיטאל, און וועמענס נאמען ס'איז נישט בעקאנט.

מ'וויסט נאר, אז דעם 6. יולי איז דער יוד געפאלען אין חלשות אויפ'ן פרייהייטס-פלאץ און מ'האט איהם אפגעפיהרט אין שטאדטישען זאמעל-הויז אויף זאקאטנע 44.

פון דארט איז ער אפגעפיהרט געווארען אין ראדאגאשטער שפיטאל, וואו ער איז געשטארבען.

א דאנק דער אינטערווענץ פון "חסד-של-אמת" איז דער יוד נעכטען צו קבורה געקומען.

ווער עס וויסט דעם נאמען פון דעם פערשטארבענעם דארף מעלדען אין "חסד של אמת", וואו ס'געפינט זיך אויך די פאטאגראפיע פון דעם מת.

ראדיא.
היינטיגער פראגראם:

ווארשא,

12,00 – צייט-סיגנאל; פליה מעטעראלאגישע און פאס-קאמוניקאטען איבער-פראגראם.

3,00 – ווירטשאפטליכע און מעטעראלאגישע קאמוניקאטען, איבער פראגראם.

5,20 – פארלעזונג שול-וועזען אין אויבערשלעזיען.

5,40 – פערשידענעס, קאמוניקאטען.

6,00 – טראנסמיסיע פון טאנץ-מוזיק פון קאוויארניע "נאסטראנאמיע".

7.00 – קאמוניקאטען פון פ.א.ט.

7,15 – פערשידענעס.

7,35 – לעקציע פון פראנצויזיש.

8 00 – לאנדווירטשאפטס-קאמוניקאט.

8 15 – טראנסמיסיע פון קאנצערט אין "דאלינא שווייצארסקא" פאפולערער קאנצערט אין 3 טיילען.

10.00 – פליה-מעטעראלאגישער קאמוניקאט, צייט-סיגנאל, קאמוניקאטען פון פאליציי פא"ט, איבערן פראגראם.

ווען א פריזיער מאכט אן אפעראציע.

(–) צום פריזיער פון דארף אגדרעס-פאל האט זיך געווענדעט א דארפיגער איינוואוינער יוזעף לאסאטא מיט דער בקשה איהם מיט עפעס צו העלפען צו דער מכה, וואס ער האט געקריגען אויפ'ן פוס.

דער פריזיער האט בעטראכט דעם חולה און ערקלערט, אז מען דארף מאכען א קליינע אפעראציע, וועלכע ער אליין קען אדורכפיהרען. צו דעם ציל האט דער "דאקטארישער פריזיער" גענומען א פריזיר-שערל און אדורכגעשניטען דעם פאציענט די מכה, ער האט עס אבער געמאכט אזוי געשיקט, אז ער האט אדורכגעשניטען א בלוט-אדער, צוליב וועלכען ס'איז געקומען צו א שטארקען בלוט-שטורץ. לאסאטא איז אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט געווארען אין א לאדזער שפיטאל, וואו די דאקטוירים האבען פעסטגעשטעלט, אז דער אפערירטער לאסאטא האט בעקומען א בלוט-פערגיפטונג. לאסאטא קעמפט איצט מיט'ן טויט.

פערשידענעס.

(–) דער לאדזער וואיעוואדע האט פאנאנדערגעלאזט דעם שטאט-ראט אין בעלכאטאוו. דער טערמין פון די נייע וואהלען איז נאך נישט פעסטגעשטעלט.

איבערגעפאהרען פון צוג.

(:) אויפ'ן פאביאניצער שאסע האט א פאסאזשיר-צוג איבערגעפאהרען דעם לאדזער איינוואוינער סטאניסלאוו שארלסקי (מאזורסקי 6).

דער צוג האט איהם איבערגעשניטען אויף 2 שטיקער, זיין קערפער איז אפגעפיהרט געווארען אין שטאדטישען פראזעקטאריום.

פון יודישען טעאטער.

די שבת- און זונטאג-פארשטעלונגען פון יודישען טעאטער זענען אדורך מיט גרויס ערפאלג, ביי איבערפולטע זאלען.

היינט, מאנטאג, ווערט געגעבען א גרויסע פאפולערע פארשטעלונג. עס ווערט געשפילט "דער גאט פון ליבע".

מארגען, דינסטאג – "די ברוגע כלה". עס נעהמט אנטייל דאס גאנצע פערסאנאל מיט די אמעריקאנער געסט אננא און היימאן יאקובאוויטש בראש.

Dr. H. SPIRA-BORNSTEINOWA
Cegielniana 4
טעלעפאן 34-90.
ספעציאליטעט: אקושער און פרויען-קראנקהייטען.
נעהמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

די האנדעלס-לאגע אין לאדז.

אויפ'ן גארן-מארק – טריקאטאזש-בראנזשע – זיך אנגעהויבען דער הערבסט-סעזאן – אויפ'ן לעדער-מארק.

אין דער לעצטער וואך האבען זיך די פרייזען פון בוימוואל-גארן א הויב געטאן און האבען אין איניגע סארטען געשטיגען מיט 8–10 פראצענט. די סבה דערפון זאל זיין דאס שטייגען פון בוימוואל אין אמעריקא און אין עגיפטען. דער עגיפטישער בוימוואל איז געשטיגען נאך מעהר חי דער אמעריקאנער פראדוקט, וואס אין אמעריקא האט די פערפלייצונג טערניכטעט פיל בוימוואל פלאנטאציעס.

הגם דער בעדארף פון בוימוואל-גארן הערט צייטווייליג געמינערט ווערט דאך די פאדערונג נישט פערקלענערט, ווייל ס'האבען פערגרעסערט די ארבייט די טריקאטאזש פאבריקען, וואס זענען איצט טערווארפען מיט בעשטעלונגען אויף באד-טריקאטען און אויף הערבסט-סחורות, ווייל דער סעזאן הויבט זיך שוין באלד אן.

ס'ווערט געפאדערט אינלענדיש-גארן פון די גרעבערע און העכערע סארטען. פון די העכערע סארטען ווערט אויך פיל אריינגעבראכט פון אויסלאנד, ווייל ביי אונז האט מען זיי ערשט נישט-לאנג אנגעהויבען אויסארבייטען און די פראדוקציע דעקט נאך נישט דעם גאנצען איזערליכען בעדארף.

אריינפיהרען פון אויסלאנד די גרעבערע סארטען גארן לוינט זיך נישט צוליב'ן צו הויכען צאל, וואס איז איינגעפיהרט.

די פערקויף-בעדינגונגען זענען וועקסלען ביז 4 חדשים, די טענדענץ — א פעסטע.

די שטייגערונג פון בוימוואל-גארן ווערט זיך ווי מ'רעכענט אויך אפרופען אויף די פרייזען פון די בוימוואל-סחורות און מיט דעם מיט א געוויסער מאס ע'קלערט זיך, וואס פיל טראוויגצער האבען אנגעהויבען מאכען זאפאסען און איינשאפען זיך סחורות צום סעזאן, הגם דעם עצם הערבסט-סעזאן האט זיך נאך נישט אנגעהויבען. דער געלד-דוחק לאזט זיך שטארק פיהלען אויפ'ן האנדעלס-מארק און שטערט א ביסעל דעם מסחר. ס'זענען דא פיל פוילער און גאליציאנער כוחרים, און זיי זענען גרייט צו מאכען גרויסע קניות; די טראנזאקציעס ווערען געמאכט אפהענגיג פון דעם, ווי אזוי זיי האבען זיך ביז איצט ארויסגעוויקעלט פון זייערע פערפליכטונגען.

אין אלגעמיין האט זיך דער הערבסט-סעזאן אויפ'ן לאדזער טעקסטיל-מארק אנגעהויבען מיט א פאר וואכען פריהער, ווי מ'האט זיך לכתחילה גערעכט.

* * *

אויף רויהע פעל האט וויפער בעהערשט א פעסטע טענדענץ, צוליב'ן פערשטארקטען עקספארט קיין אויסלאנד. דארט זענען די פרייזען געשטיגען מיט 10–15 פראצ. בפרט הערשט א פאדערונג אויף פערד- און קעלבער-פעלען. די ארטיגע גארבערייען האבען אנגעהויבען איינקויפען גרויסע צאל פעסטען פעלען, וואס שאפט אין צוזאמענהאנג מיט'ן פערשטארקטען-עקספארט זעהר א שטייגענדע קאניונקטור.

העלפט א ביאליסטאקער עלענדע פאמיליע!

צו דער אויפמערקזאמקייט פון ביאליסטאקער אין לאדז.

מ'בעט אונז אויפמערקזאם צו מאכען, אז אין לאדז דרעהט זיך ארום א נפ-ווערזענער אנגעזעהענער ביאליסטאקער סוחר, וואס געהט ממש אויס פון הונגער מיט זיין גאנצער פאמיליע. דער דאזיגער יוד, וואס האט ערשט מיט א פאר יאהר צוריק אין ביאליסטאק געשפילט אן אנגעזעהענע ראלע אלס סוחר איז בימי גראבסקי ארויס פון פלאץ און האט זיך בעקענט מיט'ן דלות. ער האט אויסגעקויפט, וואס ס'האט זיך נאר געלאזט פערקויפען אין ביאליסטאק און איז אוועקגעפאהרען קיין לאדז וואו ער האט גערעכענט איינצוקאסירען עפיס פון די לאדזער סוחרים, וואס האבען איהם געלאזט פראצעסטירען וועקסלען.

אבער די רעכנונגען האבען איהם אפגענארט און ער האט דא קיין גליקען נישט געפונען, און אפילו זיינע פריהערדיגע פריינד און בעקאנטע האבען גאר נישט פאר איהם אויסגעטון.

מיר ווענדען זיך דעריבער צו די ביאליסטאקער, אז זיי זאלען זיך פעראינטערעסירען מיט'ן גורל פון דער אומגליקליכער פאמיליע און זיי ארויסהעלפען אין דער שווערער לאגע. פערזאנען, וואס ווילען זיך פעראינטערעסירען מיט'ן ענין ווערען געבעטען זיך צו ווענדען צום ה' נאטאנזאן, ציגעל-גאס 8 (רעלסט אפיציגע).

נייער פאהר פלאן.

פון 15 מאי 1927 ביז'ן 1 סעפטעמבער

לאדז-פאבריקס-וואקזאל

קומען אן פון:

1.55	קאלושין (ביינאכט)
4.40	ווארשא
7.21	קאלושקי
8.15	"
9.35	טשענסטאכאוו
10.40	ווארשא
12.35	קאלושקי (פון 1. יוני–15 סעפט.)
13.25	סקארזשיסקא
14.40	ווארשא
16.33	"
19.55	מארגאבושעג
20.25	קאלושקי
22.15	"
22.45	ווארשא (שנעל-צוג)
20.23	קאלושקי (זונטאג און חגא-טע ג

נעהען אפ הין:

1.40	ווארשא (ביינאכט)
7.50	" (שנעל-צוג)
9.05	קאלושקי (זונטאג און חגא-טע ג
9.30	מארגאבושעג (דורך גאלקוויטק–סלאמוויצ)
10.35	קאלושקי (פון 1. יוני–1. סעפט.
11.50	"
14.25	ווארשא
15.20	"
16.25	טשענסטכאוו
18.05	קאלושקי
18.55	ווארשא (אייל-צוג)
19.10	סקארזשיסקא
20.10	ווארשא
23.45	קאלושקי

לאדז-קאלישער וואקזאל

קומען אן פון:

1.46	ווארשא (ביינאכט)
2.59	אסטראוו
6.33	פאריז–בערלין (שנעל-צוג)
6.38	קראקע
6.59	פויזען
7.43	לאוויטש
8.43	קוטנא
8.53	אסטראוו
10.39	ווארשא
10,40	לעמבערג
11.56	ווארשא (לוקסוס, מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג)
12.44	ווארשא
13 32	פויזען
13.45	קוטנא
18.05	קאלושקי
18 40	פויזען
19.05	פאריז–בערלין (לוקסוס)
20.13	קוטנא
21.43	ווארשא
22.05	קוטנא
22.10	שיעראדז (שבת, זונטאג או חגא-טעג
23.06	ווארשא (שנעל-צוג)

נעהען אפ הין:

2 01	אסטראוו (ביינאכט)
3.14	ווארשא
6.41	" (שנעל-צוג)
7.14	"
8.00	פויזען
8 10	קאלושקי
9.03	קוטנא
12.57	פויזען
12.04	בערלין–פאריז (לוקסוס)
13.15	ווארשא
13.47	"
14.10	קוטנא
15.25	לעמבערג (דורך סקארזשיסקא)
16.40	שיעראדז (שבת, זונטאג און חגא טעג)
18.35	אסטראוו
19.13	ווארשא (לוקסוס, מאנטאג, מיטוואך, פרייטאג)
19 38	לאוויטש
20.15	קוטנא–דאנציג
20.35	קראקע (דורך ראקישין)
21.58	פויזען
23.14	בערלין–פאריז (שנעל-צוג)
23.58	קוטנא

א חתן-בחור גערט גנב'ענען ביי פאזנאנסקי'ן אויף א "וויפראווע".

ער בעקומט אבער א פאר רעוואלווער-קוילען און ליגט אין שפיטאל.

(8) דער 30-יעהריגער סטאניסלאוו אקראסקא האט די וואך געזאלט חתונה האבען. צו דער חתונה האט ער געוואלט מאכען א שענע מתנה זיין כלה, צו דעם צוועק האט ער בעשלאסען "איינצושאפען" פאר דער כלה א בעל-הבית'ישע "וויפראווע". אזוי ווי דער חתן איז לעצטענס געווען ארבייטסלאז, נאר ס'איז איהם נישט געווען פרעמד די גנבה'שע ארבייט, האט ער גערעכענט, אז דעם בעסטען אויסשטייער וועט ער קאנען "בעקומען" אין פאזנאנסקי'ס פאבריק.

אין דער נאכט פון שבת אויף זונטאג איז דער אומערגעהמערישער חתן אריבערגעשווימען דורך דער אומרייניגונגס-קאנאל אויף דער טעריטאריע פון פאזנאנסקי'ס פאבריק (אגראדאווע 17). ווען ער איז אבער גאר אריבער די גרעניץ פון דער פאבריק איז ער בעמערקט געווארען דורך די דזשוירירענדע סטראזשאקען, וועלכע האבען איהם אויפגעפאדערט ארויסצוגעהן אויפ'ן ברעג. ווען אקראסקא האט געזעהן, אז ער איז, נעבעך, אריינגעפאלען האט ער געמאכט א "נורעק" אין וואסער אריין.

די פייערלעשער האבען אנגעהויבען צו שיסען. 3 רעוואלווער-שאסען האבען געטראפען דעם שלימזלדיגען חתן, מיט גרויס מ'ה האט זיך איינגעגעבען די פייערלעשער ארויסצוציהען דעם פון וואסער. נאכ'ן ערטיילען אים ערשטע הילף איז אקראסקא איבערגעפיהרט געווארען אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל.

ספארט בעוועגונג.

אנגעהויבען זיך די צווייטע רונדע וועגען דער פוילישער פוסבאל-מייסטערשאפט.

"טוריסטען"-"רוך" (שלעזיען) 1:4 (0:2)

נעכטען האט זיך אנגעהויבען די צווייטע רונדע וועגען דער פוילישער פוסבאל-מייסטערשאפט. איידער מיר איבערגעבען דאס בעריכט פון מעטש, וואס איז נעכטען פארגעקומען אין לאדז, ווילען מיר דא איבערגעבען די טאבעלע פון דער ערשטער רונדע.

דאס ערשטע ארט פערנעמט די קראקאווער "וויסלא", דאס צווייטע — 1 פוסבאל קלוב (קאטאוויץ), דאס 3 — דער ביז איצטיגער, פוילישער מייסטער "פאגאן" (לעמבערג) וועלכע האט ביז דער לעצטער צייט פערנומען איינעם פון די לעצטע פלעצער.

אויפ'ן 4. ארט געפינט זיך "ל.ק.ס." שפעטער געהען "ט.ק.ס." (טוירן) "לעגיא" (ווארשא), "רוך" (שלעזיע) "פאלאניא" (ווארשא) "טשארני" (לעמבערג) די "טוריסטען" פערנעמען דאס 10. ארט.

אויפ'ן 11. ארט געפינט זיך די פויזנער "ווארטא", דאס 12. ארט האט "חשמונאי" (לעמבערג) 13. — "ווארשאוויאנקא" און דאס לעצטע 14. — "יוטשענקא" (קראקא).

ווי מיר זעהען געפינען זיך די נעכטיגע געגנערס פון "לאדזער מעטש" אויפ'ן 7. ("רוך") און אויפ'ן 10. ("טוריסטען").

די "טוריסטען" האבען אין דער ערשטער רונדע געשפילט שוואך צוליב דעם, וואס איהרע שפילער זענען נישט געווען צוזאמענגעשטעלט. אויך דאס פערלירען קאראש'ן, האט געהאט א ווירקונג.

נאכדעם, ווי דער צוזאמענשטעל איז געענדערט געווארען, שפילען די "טוריסטען" פון טאג צו טאג בעסער. ס'איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואס צום מעטש, איז געקומען א גרויסער עולם, מחמת מ'האט ערווארט, אז די "טוריסטען" וועלען בעשטימט זיך רעהאביליטירען פאר דער מפלה, וואס זי האט געהאט אין ערשטען מעטש מיט "רוקיען" (די "טוריסטען" האבען דאמאלס פערשפילט 0:2)

דעם נעכטיגען מעטש הויבען אן די "טוריסטען", שפילענדיג געגען דער זון און ווינד. נישט קוקענדיג דערויף ערצילען זיי שוין אין דער 10. מינוט א טויער פון אנ'עלף-מעטער-שטויס, וועלכען ס'שיסט בלאשטשינסקי. דאס שפילען איז דא א שארפעס, אבער נישט קיין אינטערעסאנטעס. "רוך" שפילט מיט דער לינקער זייט, וועלכע איז די בעסטע פון גאנצען צוזאמענשטעל. "טוריסטען" אטאקירען אפט דאס געגנערישע טויער, ארויסרופענדיג דארט זעהר ערנסטע מאמענטען, אין דער 38. מינוט פערגרעסערט דעם רעזולטאט 2 : 0 וואלטער.

דער רעזולטאט בלייבט, ביז דער העלפט, נישט געענדערט.

אין דער צווייטער העלפט, גרייטען די "טוריסטען" נאך שטארקער אן. "רוך" בלייבט אבער נישט אונטערשטעליג און דעריבער איז דאס שפילען אינטערעסאנט.

שוין אין דער 5. מינוט ערצילט מיכאלסקי דאס 3. טויער פאר "טוריסטען" און 2 מינוט שפעטער, ערצילט סאבאטא דאס ערהרען-טויער פאר "רוך".

דעם באלעם האט לאס געהאט אין דער האנד און האט איהם ארויסגעלאזט.

דאס שפילען מוז איבערן שלאקס-רעגען איבערגעריסען ווערען. שפעטער, ווען דאס שפילען הויבט זיך ווידער אן, איז עס שוין נישט מעהר אזוי אינטערעסאנט, ווי פריהער.

די "טוריסטען" נוצען נישט אויס א גאנצע רייה זיכערע מאמענטען חוץ איין טויער, וואס עס צילט מיכאלסקי אין דער 88 מינוט.

ריכטער ה' נאווראצקי (פויזען).

"טוריסטען" האבען, א דאנק דעם געוואונענעם מעטש 1:4 ערצילט צוויי נוצבארע פונקטען.

פון "טוריסטען" האבען זיך אויסגעצייכענט ביידע קוביק'ס, מארפשעווסקי און מיכאלסקי, פון "רוך" דער טויערמאן און די לינקע זייט (מיט סאבאטא בראש.)

מ. א-ז.

פוילישער מאטאציקל-מייסטער קאינסקי צובראכען די פיס.

ווארשא, 24. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף די היינטיגע מאטאציקל-געיעגען אין די דיגאסען האט זיך געטראפען אן אומגליק מיט'ן פוילישען מייסטער קאינסקי. ער איז אין מיטען פאהרען ארונטערגעפאלען פון זיין מאשין און צובראכען ביידע פיס, עטליכע ושעבריס און בעקומען וואונדען אויפ'ן גאנצען קערפער.

טעלעגראמען.

סאוויעטען שיצען די באלטישע ברעגען פאר אנ'אנפאל מצד ענגלאנד

רעדע פון ווארשילאוו בעת די סאוויעטישע פלאט-מאנעווערס.

ריגא, 24. (ספ. טעל.) פון לענינגראד ווערט מיטגעטיילט: בעת די פלאט-מאנעווערן האט דער קריגס-קאמיסאר ווארשילאוו געהאלטען א רעדע וועגען דער איצטיגער פאליטישער לאגע. ער האט אנגעוויזען, אז די לאגע איז איצט א שווערע, און אז מ'וועט מוזען איינעהמען אלע מעגליכע מיטלען, כדי צו שיצען די ים ברעגען פון פלוצלינגע אנפאלען פאר גרויס בריטאניען.

רייגשטאדט איז דער וואך-זעלנער פון דער רוסישער רעוואלוציע, און אויב זי וועט נישט ארויסווייזען קיין ווירקזאמען ווידערשטאנד, וועט עס זיין דער שטארקסטער קלאפ פאר די סאוויעטען.

ווי ווארשילאוו ערקלערט, פערהאלט זיך דער פלאט פיינדליך צו טראצקין און זינאוויעוון, ווייל מ'האט דערוויטערט די אפאזיציע.

דעם אויסבוי-פראגראם פון פלאט וועט מען אנהויבען פערווירקליכען פון 1928 יאהר. אין דער ערשטער רייה וועט מען אויסבויען 4 קרייצערס, 8 מינאנאסצעס און 7 אונטערוואסער-שיפען.

דאס דאזיגע פראגראם איז אנגעצייכענט ספעציעל כדי צו פערשטארקען דעם באלטישען פלאט.

אין די טורעמס פון שטילקייט.

א ציוויליזירט פאָלק, וואָס לאָזט איבער טויטע פאַר רויב-פויגלען.

עס זענען פאַראַן צווי הויפט-אופנים ווי אַזוי מענשען באַפרייען זיך פון זייערע טויטע: די קערפּערס ווערן אָדער באַגראָבן אין דער ערד, אָדער פאַרברענט אויף אַ פייער. עס איז אָבער פאַראַן נאָך אַן אופן, ווי אַזוי מענשען באַפרייען זיך פון זייערע טויטע: מען לאָזט איבער דעם קערפּער אין פעלד, כדי ווילדע חיות און רויב-פויגלען זאָלען איהם אויפעסען. דער אופן ווערט פּראַקטיצירט פון מענשען, וואָס געפינען זיך אויף אַ זעהר נידעריגער שטופע פון ציוויליזאַציע, אָדער דערפאַר, ווייל זיי האָבען נישט קיין רעספּעקט צו זייערע טויטע.

עס איז אָבער פאַראַן אַ פאָלק, וואָס שטעהט גראָד אויף אַ גאַנץ הויכער שטופע פון קולטור און פּראַקטיצירט דעם זעלבען אופן פון באַפרייען זיך פון זייערע טויטע, זיי טוען עס אָבער אויס רעליגיעזע מאָטיווען.

דאָס פאָלק זענען די פּאַרסים פון אינדיען, וועלכע שטאַמען אָפּ פון דעם גרויסען פּערסישען פאָלק. אַמאָל זענען די פּערסען געווען זאָראָאַסטריאַנער. ד. ה. אָנהענגער פון יענער רעליגיע, וואָס איז געגרינדעט געוואָרען פון זאָראָאַסטער (אָדער זאַראַטוסטראַ) מיט אַ 600 יאָהר פאַר קריסטוס'ען. אָבער ווען די מאַכמעדאַנישע רעליגיע האָט זיך מיט אַ 12 הונדערט יאָהר צוריק אָנגעהויבען מיט פייער און שווערד פאַרשפּרייטען איבער פּערסיע, האָט אַ גרויסע פון עפּליכע צעהנדליג טויזענד זאָראָאַסטריאַנער פאַרלאָזען דאָס לאַנד און זיך באַזעצט אין אינדיען, פרי זיי זאָלען דאָרטען קענען דינען גאָט אויף זייער פלען שטייגער. און איצטער רופט מען זיי די פּאַרסים, וואָס שטאַמט פון וואָרט „פּערסיע".

אין אינדיען זייגען זיי אַ הונדערט טויזענד אין צאָהל. דאָס רוב געפינען זיי זיך אין באָמביי, וועלכע איז פּראַקטיש אַ פּאַרסישע שטאָט, און די איבעריגע געפינען זיך אין די גרויסע שטעטלעך. זיי זענען אַ הויך-קולטורעל פאָלק און צווישען זיי זענען פאַראַן אַ סך געבילדעטע מענשען. זייער מאַטעריעלע לאַגע איז אויך זעהר אַ הויכע. הויפּטזעכליך זענען זיי סוחרים און האָבען ערפאָלג אין זייערע אונטערנעהמונגען. אַזאַ שרעקליכע אָרימקייט, ווי צווישען אַנדערע פעלקער אין אינדיען, איז צווישען זיי נישטאָ. דאָס רוב זענען זיי פאַרמעגליכע מענשען, און צווישען זיי זענען פאַראַן אַ היבשע צאָהל רייכע מענשען. די רעליגיע זייערע איז כמעט די זעלבע, וואָס אַמאָל געווען, מיט יענע קליינע ענדערונגען, וואָס די צייט האָט מיט זיך געבראַכט. די רעליגיע זייערע איז איינע פון די ריינסטע, און וועלכע מענשען גלויבען, און ענטהאַלט אין זיך עלעמענטען פון הויכער מאָראַל. זיי האַלטען הייליג די אַזוי גערופענע „עלעמענטען" פון נאַטור, ווי פייער, וואַסער און ערד.

איבערהויפּט הייליג האַלטען זיי דאָס פייער, און דעריבער פאַרלעשען זיי נישט קיין פייער, און אין איינעם פון זייערע טעמפּלען ברענט אַ פייער שוין איבער 500 יאָהר. ספּעציעלע פּריסטער וואָס זענען פאַר דעם צוועק אָנגעשטעלט, היטען דאָס פייער טאָג און נאַכט.

זיי גלויבען, אַז ווען דער מענש שטאַרבט, טיילט זיך פון איהם אָפּ די נשמה, וועלכע וועט אַמאָל אויפשטעהן תחית המתים. אָבער דער טויטער קערפּער, — ד. ה., ווען די נשמה האָט זיך פון איהם אָפּגעטיילט — איז אַן אומריינע זאַך. דעריבער ווילען זיי זייערע טויטע אין דער ערד נישט באַגראָבען, ווייל די ערד, די שפּייזערין פון מענשען און חיות, איז ריין און מען טאָר זי נישט אומריין מאַכען מיט טויטע קערפּערס. נאָך ווייניגער קען מען אַ טויטען פאַרברענען, ווייל דורך דעם וואָלט די ריינקייט און הייליגקייט פון פייער פאַרשוועכט געוואָרען. דאָס איינציגע, וואָס בלייבט צו טון, איז איבערצולאָזען די טויטע קערפּערס פאַר רויב-פויגלען, אַז זיי זאָלען זיי אויפעסען.

פאַר דעם צוועק האָבען זיי, די אַזוי גערופענע „טורעמס פון שטילקייט", וועלכע געפינען זיך אויף אַ בערגעל, הינטער דער שטאָט באָמביי. די טורעמס — יעדער פון זיי איבער 200 פוס הויך — געפינען זיך אין אַן אָרום-געצאַמטען הויף. אין זעלבען הויף איז אויך פאַראַן אַ טעמפּעל און וואוינונגען פאַר בייטליכע און בעדינער, וועלכע פאַרלאָזען נישט דעם פּלאַץ קיינמאָל אין זייער לעבען.

ווען עמיצער פון די פּאַרסים שטאַרבט פאַרזאַמלען זיך אין זיין היים זיינע קרובים און פריינד און עס קומען פּריסטער, מען זאָגט תפילות און מען מאַכט הספדים. דערנאָך הויבט זיך אָן די לויה. מען טראָגט דעם טויטען אויף אַ טראָגער, אַרומגעוויקעלט און באַדעקט מיט זייידענע קליידער און אַנדערע טייערע חפצים. ווען מען קומט צו די „טורעמס פון שטילקייט", עפענט זיך דאָס טויער און די לויה ווערט באַגעגענט פון די אָרטיגע פּריסטער. מען טראָגט אַריין דעם קערפּער אין טעמפּעל. דאָ פאַרזאַמלען זיך אַלע קרובים און פריינד און מען זאָגט ווידער תפילות. דערנאָך קומען אַריין די ספּעציעלע בעדינערס, הויבען אויף דעם קערפּער און טראָגען איהם אַוועק. אַלע בלייבען אין טעמפּעל, קיינער געהט נישט נאָך.

און די בעדינער טראָגען אַוועק דעם קערפּער צו איינעם פון די טורעמס און הויבען זיך אויף מיט די טרעפּ צו דער אָפענער פּלאַטפאָרמע, וואָס געפינט זיך אויבען. די פּלאַטפאָרמע איז צוטיילט אין אַ געוויסע צאָהל אָפּטיילונגען. אין איינער פון זיי לייגט מען אַוועק דעם קערפּער. מען נעמט פון איהם אַראָפּ אַלע קליידער און מען לאָזט דעם קערפּער אַ נאַקעטען. די באַוועלגער און אַנדערע ביליגערע קליידער פאַרברענט מען, און די זיידענע און אַנדערע טייערע קליידער רוכערט מען דורך און מען קערט עס אום צו די קרובים פון פאַרשטאָרבענעם.

און הינטער דער וואַנד, וואָס רייגלט אַרום די טורעמס, געפינט זיך אַ וועלדעל מיט הויכע בוימער. דאָרטען האַלטען זיך אויף רויב-פויגלען. אַזוי לאַנג ווי די בעדינער זענען באַשעפטיגט מיט דעם טויטען, שטעהען זיי אויף די שפּיצען פון די הויכע בוימער, קוקען מיט גייציגע בליקען אויף דעם, וואָס עס קומט פאָר אויף דער פּלאַטפאָרמע פון טורעם און וואַרטען. און ווי נאָר די בעדינער פאַרלאָזען די פּלאַטפאָרמע, פליהען זיי זיך צוזאַמען, און אין אַ האַלבע שעה שפּעטער בלייבען פון קערפּער נאָר די נאַקעטע ביינער.

די ביינער לאָזט מען דאָ ליגען פאַר אַ לענגערער צייט. פון רעגען און זון ווערען זיי צופאַלען און צופוילט, און ווען עס קומט די צייט און מען דאַרף דעם פּלאַץ פאַר אַנ'אַנדער קערפּער, קומען פריהער די בעדינער און מיט לאַנגע שטעקענס, פרי נישט אָנצורירען די ביינער מיט די הענד, שאַרען זיי אַראָפּ די האַלב-צופוילטע ביינער אין דעם גרוב, וואָס געפינט זיך אין צענטער פון טורעם. דער גרוב איז אַ טיפער און דערגרייכט ביז דער ערד. דאָרטען איז פאַראַן אַ לאַנגער קאַנאַל, דורך וועלכען די ביינער ווערען ענדליך מיט רעגען-שטראָמען אַוועקגעטראָגען אין ים אַריין.

שרעקליכע זאַכען קומען אַמאָל פאָר באַלד נאָך דעם, ווי אַ נייער קערפּער איז איבערגעלאָזען געוואָרען אויף אַ פּלאַטפאָרמע פון איינעם פון די טורעמס. די רויב-פויגלען רייסען אַ גאַנצע גלידער און פליהען מיט זיי אַוועק. עס טרעפט זיך אַמאָל, אַז אַ גאַנצען קוקט אַנ'אַנדער פויגעל, און צווישען זיי קומט פאָר אַ קאַמף צוליב דעם שטיק לייב אָדער גליד, און אין דעם קאַמף פאַלט דער גליד אַראָפּ אויף דער ערד. אייראָפּעאישע טוריסטען און אַנדערע אָרטיגע אייראָפּעאישע באַאַמטע דערצעהלען, אַז ווען מען שפּאַצירט אַרום הינטער'ן שטאָט, געפינט מען נישט זעלטען גלידער פון טויטע מענשען, וואָס רויב-פויגעל האָבען פאַרלוירען אויף זייער וועג. עס האָט געטראָפען, אַז אַזעלכע גלידער זענען אַריינגעפאַלען אין דעם רעזערוואָאַר הינטער'ן שטאָט, פון וואַנען די באַפעלקערונג האָט באַצויגען דאָס טרינק-וואַסער. די שטאָט-רעגירונג האָט אויפגעפאָדערט די פּאַרסים, אַז זיי זאָלען איבערטראָגען זייערע „טורעמס פון שטילקייט" אין אַנ'אַנדער געגענד, כדי נישט צו פאַרשמוצען דאָס טרינק וואַסער אין רעזערוואָאַר. דאָס וואָלט זיכער געווען פאַר זיי אַ מין פאַרשוועכונג פון הייליגטום. האָבען זיי זיך באַשלאָסען צוזאַמענגעלייגט און געמאַכט אַ דאַך איבער'ן גאַנצען רעזערוואָאַר. דאָס האָט אָפּגעקאָסט אַ גרויסע סומע געלד, אָבער דאָס טרינק-וואַסער איז איצטער באַשיצט פון ווערען אומריין.

אָבער טיילען פון מענשליכע גלידער קען מען נאָך איצטער פון צייט צו צייט געפינען הינטער'ן שטאָט נישט ווייט פון דער געגענד, וואו די „טורעמס פון שטילקייט" געפינען זיך.

ל. ס-ה.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון די לִיבלינגס-געסט אויס אַמעריקע

אננא און היימאַן יאַקובאָוויטש

היינט, מאָנטאַג, דעם 25-טן יולי 9 אַ זייגער אָוונט

גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 80 גר. ביז 2.50

דער גאָט פון ליבע

לעבענס-בילד אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון ש. שטיינבערג. רעזשי: ה. יאַקובאָוויטש.
הויפּט-ראָלען: „טעי"—אננא יאַקובאָוויטש, „סיימאָן"—היימאַן יאַקובאָוויטש.
צום שלוס אַ קאָנצערט-אָפּטיילונג מיט אָנטייל ה' און פרוי יאַקובאָוויטש

מאָרגען, דינסטאַג, דעם 26. יולי, 9 אַ זייגער אָוונט אויפ'ן פאַרלאַנג פון פּובליקום צו ביליגע פּרייזען „די גרינע כלה"

לעבענסבילד אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון סיגאַל, רעזש. היימאַן יאַקובאָוויטש.
הויפּט-ראָלען: „גאָלדעלע"—אננא יאַקובאָוויטש, „זעלינג"—היימאַן יאַקובאָוויטש
ס'וועלען געזונגען ווערען פּאָלגענדע נומערן: „אַ גרוס פון רוסלאַנד", „קדשנו במצותיך", „פרעהט אייך יודעלעך", „לעבעדיג און פרעהליך", „אוי אַדעם" (רוסישע סאָפּור), „איך וויל זיך שפּילען".

ס'נעמט אָנטייל פּרויען: בעזמאַן, מאַכאַראָווסקאַ, פאַרערמאַן. מענער: גריעל, אייזענבערג, באַלאַנסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי צווילין
אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. מוזיק-לייטער: מאַכאַראָווסקי.
בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו באַקומען אין פילהאַרמאָניע-קאַסע.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 6 טעלעפאָן 87-81
פּראַקטיצירט פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעמבערגער גערזשער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאַנע 43, טעל. 41-82.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס קראַנקהייטען
מיט פּאָליקליניק-לאַבאָראַטאָריע (מאַר-אויסשטעל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט.

Dr. RÓŻANER

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, וועגערישע קראַנקהייטען און מעגער-שוואַכע.
היילונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza), Tel. 28-98
צוריקגעקעהרט.
נעמט-אָן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4
עקסטראַ וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

די, וועלכע אזעוו האט פעראטען.

באַאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט.

115)

אין רוסלאַנד האָט זיך אַזעוו איבערהויפּט גענומען אויסאַרבייטען די פּאַרטיי, און וועלכער ער האָט פאַרנומען אַ לייטענדע שטעלונג, אַזוי האָט ער געוואָלט אַך רעוואַנזשירען אין די אויגען פון פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט פאַר די צרות פון דער פּאַרטיי, ער האָט געוואָלט באַווייזען, אַז די פּראָוואָרען, וועלכע זענען איתם געמאַכט געוואָרען דורך ראַטשקאָווסקי'ן, זענען נישט באַגרינדעט, אַז ער דינט דער אָכראַנע געטריי און גענוי. עס הויבט זיך אָן פאַר דער פּאַרטיי אַ נייע סעריע פון סיסטעמאַטישע דורכפאַלען.

אזעוו שטעלט צו דער אָכראַנע אַ ראַפּאָרט וועגען דער טעטיגקייט פון די קאַוקאַזער רעוואָלוציאָנערען און וועגען די טעראָריסטישע פּלענער פון וולאַדימיר וואָלסקי'ן אין באַקו. דערמיט פאַרהיט ער פאַר'ן אַטענטאַט אויפ'ן באַקו'ער גובערנאַטאָר פירשט נאַקאַשידזע.

אזעוו גיט אויס זינאַידאַ קאָנאָפּליאַניקאָוואַ'ן, מיטטיילענדיג, אַז זי ברייט צו אַטענטאַט צום אַטענטאַט אויפ'ן מאָסקווער גענעראַל-גובערנאַטאָר דובאַסאָוו און אויפ'ן גראַדאָנאַטשאַלניק מעדעם'ען.

ער גיט אַרויס דעם פּלאַן פון אַטענטאַט אויף טרעפּאָוו'ן, און עס ווערט אַרעסטירט דער טעראָריסט קאַשינצעוו, וועלכער איז געקומען מיט דעם צוועק קיין פּעטערבורג.

ער פאַרראָט דעם פּלאַן פון אַטענטאַט אויפ'ן ניזשעגאָראַדער גובערנאַטאָר אונטערבערג.

ער טיילט מיט וועגען צוגעגרייטען צוזאַמענפאָהר פון די ס.-ר. אין נזשני-נאָווגאָראָד, אַזוי אַז די אָנגעקומענע דעלעגאַטען האָבען זיך קוים געראַטעוועט פון אַרעסט.

אין סאַראַטאָוו ווערט שיער נישט אַרעסטירט די „באַבושקע" אַליין, אַ בעקאַנטער פון דער סאַראַטאָווער אָכראַנע האָט מיטגעטיילט די ס.-ר., אַז ס'איז דערהאַלטען געוואָרען אַ בעפעהל זי צו אַרעסטירען. דאַן איז פאָרגעקומען אַ באַראַטונג פון די נאָהענסטע פּאַרטיי-מענשען מיט'ן אָנטייל פון אַזעוו'ן און ס'איז אויסגעאַרבייט געוואָרען אַ פּלאַן, ווי אַזוי זי זאָל אַנטלויפען. זי האָט נישט באַוויזען אַנטלויפען, ווייל דערזעלבער בעאַמטער פון דער אָכראַנע האָט מודיע געווען, אַז דער פּאָליציי איז שוין באַקאַנט דער מאַרשרוט פון איהר רייזע, מ'האָט איהר תיכף נאָכגעשיקט אַ פּאַרטיי-קוריער, און זי האָט באַוויזען באַצייטענס צו ענדערען דעם מאַרשרוט.

אַנ'אומגליק האָט אויך פּאַסירט מיט דעם דאַמפער „דזשאָן קראַפטאָן", וועלכער האָט געפיהרט געוועהר פאַר דער פּאַרטיי. שוין ווייענדיג אויף די רוסישע וואַסערען, איז דער דאַמפער אַרויף אויף אַ זאַמד-אינזעל און איז דערטרונקען געוואָרען. דער מאַנשאַפט איז געלונגען זיך צו ראַטעווען, אָבער דאָס געוועהר איז געבליבען לאַנגעזאָגט. די מאַכט האָט זיך פאַראינטערעסירט מיט דעם געזונקענעם דאַמפער, מ'האָט אָנגעהויבען אונטערוואַסער-אַרבייטען און ס'איז ענטדעקט געוואָרען אַ גרויסער טראַנספּאָרט מיט געוועהר און אויפשטאַנד-מאַטעריאַלען.

אויך דער דאָזיגער דורכפאַל איז פאָרגעקומען מיט אַזעוו'ס הילף. אַזעוו האָט קודם כל מיטגעטיילט דעם פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט וועגען דעם רעוואָלוציאָנערען פאָנד, וואָס איז איבערגעגעבען געוואָרען אין רשות פון דער פּאַרטיי דורך דער פאַרמיטלונג פון ציליאַקוס'ן. אַזעוו האָט דערביי אינפאָרמירט, אַז דאָס געלד שטאַמט פון דער יאַפּאַנישער רעגירונג. פון דאַנען האָט זיך גענומען די לעגענדע, וועלכע איז שפּעטער אונטערגעהאַלטען געוואָרען דורך דער רעכטער פּרעסע, אַז די רעוואָלוציע פון יאָהר 1905 איז אָרגאַניזירט געוואָרען פאַר'ן געלד פון יאַפּאַן.

וועגען געוועהר און וועגען דאַמפער האָט אַזעוו געשריבען אין אַ בריף צו ראַטשקאָווסקי'ן: „איהר דאַרפט זיך זעהר אויפמערקזאַם נעהמען צו ציליאַקוס'ן. ער קומט אָפט קיין האַמבורג, וואו ער קויפט איין געוועהר, ער האָט שוין געקויפט 6000 מאַוזער-ביקסען און אין אַ חודש אַרום וועט אויך געקויפט ווערען אַ יאַכט און וועט אָפּגעשיקט ווערען."

אַזעוו אינפאָרמירט די אָכראַנע, אַז אין בולגאַריען פאַרנעהמען זיך די ס-ערען מיט פאַבריצירען באָמבעס פון מאַקעדאָנישען קאָלנבער און ער ווייסט אָן, וועמען ס'איז איבערגעגעבען געוואָרען צו טראַנספּאָרטירען די באָמבעס קיין רוסלאַנד. ער טיילט מיט, אַז פון ווען דאַרף דער סאַצ.-רעוו. קליאַטשקאָ איבערטראַנספּאָרטירען באָמבעס קיין רוסלאַנד. ער גיט אַרויס די רעוואָלוציאָנערען טעראָריסטען וועדיעניאַפּין („טאַשקענטיעץ") און טראַיצקי — לאַמאָוו, מיט וועלכע ער האָט געאַרבייט ביים אָרגאַניזירען דעם באַוואָפנטען אויפשטאַנד.

(פאָרזעצונג קומט).

די יודען און דער פעלקער-בונד.

די בעשלוסען פון דער קאנפערענץ פון די יודישע ראבינער אין פראנקרייך.

פאריז (י.ט.א.) אויף דער קאנפערענץ פון די יודישע ראבינער אין פראנקרייך, וואס איז די טעג פארגעקומען אין פאריז, איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע פון הרב חכולל ישראל לעווי וועגען דער בעציהונג פון די יודען צום פעלקער-בונד. אין דער רעזאלוציע, וואס איז אנגענומען געווארען אין פארם פון אן'אויפרוף, ווערט אויסגעדריקט די טיפסטע אנערקענונג פאר די מלוכה-מענער, וואס האבען געשאפען דעם פעלקער בונד.

די פראנצויזישע ראבינער ווינשען דעם פעלקער בונד אן'אונאויפהערליכע ענטוויקלונג נישט נאר פאר'ן וואוילזיין פון מלוכות און פעלקער, נאר אויך פאר נייטיגע ארגאניזאציעס, ווי דאס יודענטום. אונטערשטיצענדיג די מינדערהייטען און די יודישען נאציאנאלען היים אין ארץ-ישראל, ווערט ווייטער געזאגט אין דער רעזאלוציע, האט דער פעלקער-בונד דער ערשטער אויסגעדריקט די שטרעבונג צו די אידעאלען פון שלום און ברידערליכקייט, וואס זענען פראקלאמירט געווארען פאר דער נאבעל וועלט דורך די יודישע נביאים.

די פראנצויזישע יודען, גלייך ווי די יודען אין אנדערע לענדער האפען, אז דער פעלקער-בונד וועט בעזייטיגען אלע שוועריגקייטען, וואס שטעהען איצט אויפ'ן וועג צום אלגעמיינעם שלום און צו דער צוזאמענגונג פון אלע פעלקער.

די קאנפערענץ פאדערט אויף די רבנים צו פאפולאריזירען צווישען דער יודישער בעפעלקערונג די אידעען פון שלום און סאציאלער גערעכטיגקייט, וואס בילדען די גרונד-יסודות פון פעלקער-בונד.

די קאנפערענץ רעקאמענדירט די רבנים צו האלטען אים ראש-השנה און יום-כפור דרשות, וואס זאלען זיין געווידמעט דעם פעלקער-בונד.

די קאנפערענץ פאדערט אויך אויף די יודען אריינצוטרעטען אין די פעלקערבונד-ליגעס און פארשפרייטען לענדער און פראפאגאנדירען ווייטער אידעען.

די שארעגס פון „בצלאל" צוליב דער ערד-ציטערניש.

ירושלים (יט"א) די „בצלאל"-שול און ווארשטאטען האבען שטארק געליטען פון דער ערד-ציטערניש אין ארץ-ישראל.

דער שול-בנין איז שטארק אנגעריהרט געווארען און פיל שול-מכשירים און קינסטלערישע ווערק זענען צובראכען געווארען.

אויך אין דער פריוואטער וואוינונג פון דירעקטאר פון „בצלאל" פראפ. שאץ זענען צושעדיגט געווארען פיל ווערטפולע סקולפטורען.

פראפ. מאזאר איז קיעוו געשטארבען.

קיעוו. (י.ט.א.) דא איז געשטארבען אין עלטער פון 70 יאהר דער בעריהמטער, יוריסט און בעקאנטער יודישער כלל-טוער פראפ. מאזאר.

פראפ. מאזאר איז געווען איינער פון די בעדייטענדסטע ציוניסטישע פיהרער אין לאנד. אין משך פון די לעצטע 7 יאהר האט ער זיך אפגעשטעלט דיך איבערגעגעבען דער געזעלשאפט-ליכער הילפס-ארבייט און איז געווען דער פארשטעהער פון דער לאנדאנער פעדעראציע פון די הילפס ארגאניזאציעס אין קיעווער ראיאן.

פראפ. מאזאר האט אויך אנגעפיהרט מיט'ן יודישען יתומים הויז אין קיעוו.

פאר א שפאלטונג אין דער דייטשער סטודענטשאפט.

זיג פון די נאציאנאליסטען אויפ'ן צוזאמענפאהר פון די דייטשע סטודענטען.

בערלין, (י.ט.א.) אין ווירצבורג איז איצט פארענדיגט געווארען דער היי יעהריגער צוזאמענפאהר פון דער דייטשער סטודענטשאפט.

אויפ'ן צוזאמענפאהר האט געזיגט דער נאציאנאליסטישער פליגעל, וועלכער האט דורכגעזעצט דעם פרינציפ, אז די דייטשע סטודענטישע ארגאניזאציעס קענען זיך פערב-נדען נאר מיט אזעלכע אויסלענדישע דייטשע אקאדעמישע ארגאניזאציעס, וואס שטיצען זיך אויפ'ן ראסען-פרינציפ און נעהמען נישט אן קיין יודען אלס מיטגליד.

דורך דעם בעשלוס האבען זיך די דייטשע סטודענטישע ארגאניזאציעס בעשטעלט אין אן'אפענעם קאנפליקט מיט דעם דייטשען בילדונגס-מיניסטער דר. בעקער, וועלכער איז נישט מסכים מיט'ן ראסען-פרינציפ.

ווי מיר ווערען געוואויר, האט זיך די לאגע נאך דער קאנפערענץ זעהר פערשארפט און די דייטשע סטודענטשאפט שטעהט פאר א שפאלטונג.

יודישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט דורך די „אבאנענטען" פון אונזערע לעזער.

> **קופאן.**
> יורידישע אפטיילונג
> פון „נייעם פאלקסבלאט"
>
> באם דערלאנגען אן'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 25. יולי 1927.

5846. א לערער פון אנדושעיק 43.

א קאמארניק איז פערפליכטעט פאר-וואלט לויט'ן פרט. 2276 פון צ. ק. אין משך פון 2 יאהר פאר די איהם אנפערטרויטע דאקומענטען.

נאכ'ן דערמאנטען טערמין גילט שוין א פרושעדאוויגניע, בכלל וואלטען מיר אייך געראטען וועגען דעם ענין פער-זענליך זיך צו פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאקציע פון 3 ביז 4 טעגליך.

5847. א שטענדיגער לעזער פון לא-געוויגיצקע.

דעם ארבייטער קומט א 2 וואכענט-ליכע קינדיגונג און דעריבער מוזט איהר איהם געבען בעשעפטיגונג אין משך פון 2 וואכען, ממילא קאנט איהר נישט די 2 וואכען אזוי פונאנדערלע-גען, אז אויף יעדע וואך זאל אויסקו-מען בלויז 1 טאג.

5848. א באלומער.

5849. לאקאטאר גרינפעלד.

5850. א לעזער פון מליגארסקע 9.

5851. א געטרייער לעזער פון מרדכי-גבאי'ס גאס 12.

5852. S – 17.

5853. ה' פ-ל- פון ווסכאדניע 33.

5854. א שטענדיגער לעזער פון פע-פער 18.

5855. צ. ל. פון פאמארסקא 67.

5856. ש-ן.

5857. הארצעלעשקא.

5858. א בן יחיד פון אלעקסאנדער.

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונ-זער יוריסט אין רעדאקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג, מיטברענגענדיג די ציטונג.

5859. א לעזער פון ברושצושינער ג[...] אלק אייגס אין וועלכען ראיאן און אויפ'ן וויפילטן שטאק אייער וואוי-נונג געפינט זיך קוים פערנעהמט איהר 1 צימער און צאהלט 50 רובל גרונד-דירה-געלד דארפט איהר צאהלען פאר יעדען קווארטל – 16 זל. 30 גר.

5860. א לעזער פון קאלמא-גאס.

ס'איז א פראגע צי מען מוז די פענסטער - רעמען בלויז רעפארירען אדער מאכען נייע, אין ערשטען פאל מוז עס טון דער לאקאטאר, אין צווייטען פאל דער הוז-ווירט.

5861. ב. ר. פון דער פוסטע.

נישט ווילטיג, צי דאס מיידעל האט געארבייט ביי אייך גאנצע וואכען צי נאר בלויז עטליכע טעג אין דער וואך, קוים האט זי נאר געהאט ביי אייך א רעגולערע בעשעפטיגונג דראהט אייך שוין א שטראף פאר נישט מעלדען זי אין קראנקען-קאסע. א חוץ דעם וועט מען ביי אייך אויסמאנען דעם מיט-גלידס-ביישטייער פאר דער גאנצער צייט.

5862. ליפסקי.

איהר ווערט אויף די האיאהריגע אי-בונגען נישט גערופען.

5863. זלאטאגורסקי פון מילנא 3.

פאראגראף 43 פון די מיליטערישע סאניטארע פארשריפטען (סאן 5) בא-דייטעט א לייכטע צוריבונג פון הארק-אקטיוויטעט. אויב איהר זענט נישט קיין פאכמאן אדער געבילדעטער, קאן איהר פערבלייבען מחוץ'ן קאנטינגענט.

5864. א לעזער פון פאמארסקא 33.

נישט בלויז פון קיין זוהן, נאר אויך פון אן'איידים קאן מען פאדערען אלי-מענטען. איהר דארפט וועגען דעם ענין פערזענליך זיך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאקציע, טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג.

Zapisujcie się
na członków Ligi Obrony
Powietrznej Państwa.

אין פלאמען פון ליבע און האס

(71 **(ראמאן).**

באלדיראוו איז צוגעגאנגען צום אפיציר און איינגערוימט איהם עפיס אויפ'ן אויער.

דער אפיציר האט זיך דאן געווענדט צו דריי־וויץ'ן:

– דער אונטער-אפיציר זאגט, אז איינער פון די שיסערס, איינער פון די דריי, וועלכע זענען פון די ערשטע אריין אין פאבריק-זאל, בעהאלט זיך דא אויס ביי אייך. וואו-זשע איז ער?

קארל מיט יהודית'ן האבען זיך פלינק איבערגעקוקט.

דער רוסישער אפיציר האט דאס בעמערקט.

– איך בין איבערצייגט, אז איהר בעהאלט איהם דא אין ערגיץ! – האט ער הארט א זאג געטון.

ער האט א וואונק געטון צו די דריי זעלנער, וועלכע זענען מיט איהם מיטגעקומען, און יענע האבען זיך א ווארף געטון אויף דריי-וויץ'ן און פערבונדען איהם די הענד.

– וואו איז דער שיסער?

קארל האט געשוויגען, און נישט ארפגעלאזט מיט אן'אויג פון יהודית'ן.

– וואו איז דער עטפרייכישער שיסער? – האט דער אפיציר אומגעדולדיג איבערגע'חזרט.

יהודית האט געפיהלט, אז זי פאלט אפ פון די כוחות...

וואס וועט איצט זיין? קורט איז דארט, אויף יענער זייט פענסטער... אויב קארל וועט זיך ארויסרעדען, וואו ער געפינט זיך, וועלען די רוסען איהם דערשיסען. און אויב ער וועט נישט זאגען, טא וואס וועט דאן ווערען?

– איך בין אייך מתרה – האט דער אפיציר אנגעהויבען צו דראהען – אז אויב איהר וועט מיר תיכף נישט ענטפערען, וועל איך הייסען אייך דערשיסען, און די פאבריק פערברענען!

יהודית האט געציטערט, ווי אין פיבער.

ס'קרא שרעקליכע לאגע! וואס האט זי צו טון? וואס זאל זי רעדען?

דאס לעבען פון דריי מענשען איז אין איין רגע אוועק-געשטעלט געווארען אין קאן:

ערשטענס, קארל'ס, אויב ער וועט תיכף נישט ענטפערען.

צווייטענס – קורטס, אויב קארל וועט איהם ארויסגעבען.

און דריטענס – לוריע'ס, אויב מ'וועט דערשיסען קארל'ען

– איך גיב אייך פינף מינוט צייט צום איבערלייגען זיך!

– האט בעשלאסען דער אפיציר.

געזאגט און געבליבען ווארטען.

– אידא! – האט זיך אפגערופען קארל.

דאס יונגע מיידעל האט געווענדט צו איהם איהר דער-שראקען פנים.

– האסט געהערט?

– כ'האב געהערט.

– ענטפער צו איהם!

– גאט! גאט מיינער! ווי שרעקליך!

– ענטפער איהם!

– וואס זאל איך ענטפערען?..

– וואס דאס הארץ הייסט דיר!

– ס'איז שרעקליך... איך קאן נישט!..

– האסט איהם הייסט עס, ליב?

– ניין!

– און מיך?

– יא!

– אלזא, דארפסטו זיך דעצידירען, אויסקלייבען: מיך אדער איהם! איינער פון אונז מוז שטארבען... מ'וועט מיך תיכף דערשיסען, אויב דו וועסט שווייגען... נו, און איהם – ערשט מארגען, אויב דו וועסט זאגען... אויב ס'איז אמת, אז דו האסט איהם נישט ליב, טא פארוואס וואקעלסטו זיך?.. אויב ס'איז אמת, אז דו האסט מיך ליב, פארוואס-זשע ראטעווען מיך נישט?..

– גאט מיינער – גאט מיינער! – האט יהודית פערצווייפעלט געבראכען די הענד.

קארל האט דערוויל מיט א מאדנער סאדיסטישער עקשנות נישט אויפגעהערט צו איבער'חזר'ן:

– קלויב אויס... האסט פינף מינוט!

די רוסען האבען זיך נייגעריג צוגעהערט צו דעם דאזיגען געשפרעך, אבער קארל מיט יהודית'ן האבען גערעדט אזוי שנעל, אז אפילו באלדיראוו האט נישט געקאנט אויפכאפען די בעדיי-טונג פון די ווערטער.

די שאטען אין דער נאהענטער סביבה האבען אויפגעהערט.

די נאכט איז געווען א ליכטיגע, א לויטערע, און אין דעם איצטיגען מאמענט אפילו א שטילע.

בלויז אין יהודית'ס הארצען האט עס געברויזט און געשטורעמט.

זי האט אפגעווענדט דעם קאפ פון דרייוויץ'ן, כדי צו קע-נען צוזאמענקלייבען די געדאנקען.

אין איין קורצער מינוט האט זי ארומגענומען אין זכרון דאס אלץ, וואס זי האט איבערגעלעבט די לעצטע פאר חדשים... איצט-אט האט עס געזאלט אלץ אוועק אין גיהנום – די גאנצע מיה און דער קרבן פון איהר זייט האט געזאלט זיין א בחנם'דיגער...

איהרע בעמיהונגען ביי דער העכערער מאכט וועגען אפ-לעגען די עקזעקוציע, דאס פערשאפען זיך א מיאוס'ן נאמען, דאס ווערען צו שאנד און צו שפאט, די פערראכטונג צו איהר און די קללות מצד איהרע נאהענטסטע, ליבסטע מענשען – דאס אלץ האט געזאלט זיין אן'אומזיסטע טרחא...

און דער ציל, וואס זי האט זיך אוועקגעשטעלט? אט דער ציל, צוליב וועלכען זי האט אריבערגעטראגען אזעלכע יסורים, ווייל זי איז זיכער געווען אין א זיג! וויפיל מאל, א שטייגער, האט זי אזוי געטרוימט וועגען יענעם טאג, ווען זי וועט ענדליך קאנען פארשטעלען פאר'ן בעריכטע הארבע סימנים פון איהר פא-טער'ס אומשולדיגקייט! אך, ס'ארא שכר זי וואלט דאן בעקומען! וואס פאר א סאטיספאקציע זי וואלט געהאט!

דאמאלסט – האט זי שטענדיג געטרוימט – וועט זי קאנען זאגען:

– איך האב זיך מקריב געווען, כדי צו ראטעווען מיין פאטער פון טויט! איך האב מוטיג אריבערגעטראגען אייער שנאה... דער מוטער'ס טרעהרען... מיט א מארטירערישער רוהיג-קייט, הגם מיט א צוריסען הארץ, האב איך אויסגעהערט די קללות פון מיין חתן, וועלכען איך פערגעטער! היינט בין איך אייך אלץ מוחל! אנטמעלט האט איהר צוגענומען אין אייער הויז אריין א פערשוויסען קינד, און היינט ברענגט זי אריין גליק אין אייער שטוב!

(פארטזעצונג קומט)

LEKARZ-DENTYSTA — צאָהן-אַרצט

M. KARABANOW

זאַכאָדניאַ 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09

פּלאָמבירט ציהט ציין גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע ציין אָהנע גומען און רעפּעראַטורען װערען שנעל און ביליג אויסגעפירט. נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָװענט. 1195

לעמשניצע פּרייזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

מאַסאַזש- און הייל-גימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט

פון דר. מעד. **ב. שמירנעלד**

צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89

ריקענביינער-פערקרימונגען, פּאַראַליזען, נערװען-שמערצען, טעמווכט, אַרטריטיזם, שטיהל-פערשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשען, בעהאַנדלונג פון פיזיש שװאַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם ענדיגען די שולע, װערט אַרויסגעגעבען אַ צייגניס.

עמפּפאַנג פון 3 ביז 5.

װילסטו בעזיצען די

העברעאישע שפּראַך

אין װאָרט און שריפט מיט׳ן דקדוק? װילסטו קענען שרייבען יודיש מיט׳ן גייסט לימפּראַריזשען סטיל? װילסטו זיין בעקאַנט מיט אונזער 4 טויזענד-יעהריגער היסטאָריע לויט גרעץ און דובנאָװ? זאָלסטו זיך װענדען (אָהן אונטערשיד פון געשלעכט) צום לעהרער

א. איטקין, קאָנסטאַנטינער-גאַס 33,

פראָנט, פּרייז ספּאַס-ביליג! ערפאָלג גאַראַנטירט! 984

שפּאַרט געלד

פון אַלטע בינדעס און קראַװאַטען װערט איבערגעמאַכט אויף נייע שלייפעלעד און קראַװאַטען, װי אויך פערשידענע בינדעס צו װענדען, און אויך פון נייע שטאָפען צו ביליגע פּרייזען. ביי

הערשקאָװיטש, װאָלבאָרסקאַ 31.

יור. י. אינפעלד

42 װסכאָדניאַ 42

אוי גװאַלט, װאָס טוט מען צום שװייס פון די פיס?

װילט איהר פּטור װערען פונ׳ם שװייס פון די פיס און פונ׳ם שלעכטען ריח, לויפט געשװינד צום ציטונגס-פערקויפער פּיעטריקאָװער 21 און קויפט דעם אמת׳ן בעװאוסטען פּראָשעק

„ראַדיקאַל"

אויך קענט איהר דאָרט בעקומען אַ גוט מיטעל צו װאַנצען און װערים גאַראַנטירט אויף אַ גאַנצען זומער. געדענקט דעם אַדרעס: פּיעטריקאָװער 21, ביים ציימונגס-פערקויפער.

יהי אור!

עלעקטרישע ושאַרובקעס די בעסטע מאַרקעס, אויך אַלע עלעקטרישע אַרטיקלען, קויפט זיך אַמביליגסטען ביי

מ. זענדעל, פּלאַץ װאָלנאָשטשי 9 (ניי״ער מאַרק)

רוג נאָװאָמיעסקאַ, פראָנט-געװעלב.

בעמערקונג: אַנגאַהמע פון עלעקטרישע אינסטאַלאַציעס און אַלע אַרט פּראַקטיקאַלען פון די עלעקטראָהניק, אויך רעפּעראַטורען, קאָנטראָלירט דורך די עלעקטראָװניע. 753

צו װאָס זאָלט איהר ליידען פונ׳ם שװייס פון די פיס?

פון װאָס די הויט קריכט אָב און עס מאַכען זיך ראַנעס, װי אויך פון דעם שלעכטען ריח, װאָס קיין מענש קען נעבען אייך ניט אויסשטעהן, אז בלויז פאַר אַ פּאָר גראָשען קענט איהר דאָס אַלעס בעזייטיגען. פּראָשעק „ראַדיקאַל" — נגעצענדיג דעם העלכער פעראייניגט אויך גלייכצייטיג דאָס לעדער פון פּלאַצען. צו בעקומען ביים ציימונגס-פערקויפער װאָלנאָרזש אַלט-שטאָט 1. אויך אַ גוט מיטעל צו װאַנצען גאַראַנטירט אויפ׳ן גאַנצען זומער.

רעכער

צו נייהען אויף דער מאַשין װערט אָנגענומען ביי

ג. נאַרדמאַן

29 צעגעלניאַנאַ 29

אַנאָנסען — אין — „נ. פאָלקסבלאַט"

האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג.

אַכטונג, בעקער-מייסטער אין לאָדז!

צוליב דעם, װאָס די ניי-געװעהלטע פערװאַלטונג, װעלכע איז געװעהלט געװאָרען אויף דער פערזאַמלונג פון 20-טען יולי ד. י., האָט ניט אָנגענומען איהרע מאַנדאַטען אַלס פערװאַלטונגס מיטגלידער, רופען מיר אויף דינסטאַג, דעם 9 טען אויגוסט אָרום 7 אַ זייגער אין אָװענט, אין לאָקאַל פון בעקער מייסטער-פעראיין, פּאָמאָרסקאַ 15 די יעהרליכע

אַלגעמיינע פערזאַמלונג

טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפנונג די פערזאַמלונג, 2) װאַהל פון אַ פּאָרזיצענדער, 3) פרייע פאָרשלאָגען, 4) װאַהל פון אַ נייע פערװאַלטונג און רעװיזיאָנס-קאָמיסיע. די מיטגלידער װערען געבעטען פּינקטליך צו קומען.

די פערװאַלטונג פון בעקער-מייסטער-פעראיין.

פּאָדערט איבעראַל

נאָר פּאַטענטירטע

פעלד-בעטען

פּראָדוקטען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר װעלכע מיר גאַראַנטירען.

אויך שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסװאַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, מאַטראַצען, קינדער-װעגעלעך, שטעקאַטע און גאָבעטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פּרייזען: רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פּרייזען!

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24.

די מאָסקװער אַרטיסטען פון „הבימה"

האָבען אויך אָנערקענט, אַז די שענסטע פאָטאָגראַפיעס, פּאָרטרעטען װערען קינסטלעריש אויסגעפירט נור אין דעם — ערשטקלאַסיגען פאָטאָגראַפישען אַטעליער —

„PARISIENNE"

69 בזשעזשינער 69

צופאָהר מיט׳ן טראַמװאַי נומער 1.

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און װענערישע קראַנקהייטען, סעקסועל-שװאַכקייט, רענטגען-שטראַהלען און קװאַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 6—9 אין אָװענט

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און װענערישע קראַנקהייטען און ליכט-הייל אַנשטאַלט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָװענט.

Dr. med.

BRAUN

פּאַלודניאָװאַ 28

טעלעפאָן 40-26

ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט און װענערישע קראַנקהייטען און מענער-שװאַכע. בעהאַנדלונג מיט קװאַרץ-ליכט (הער-אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָװענד

Dr. med.

W. Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגערזשער 11 טעל. 34-72

נעמט אָן אין דער רעטשניצע פּעטריקאָװער 294 פון 12—2 מיטאָג און דער היים פון 6-8 אָװ.

Dr. med.

A. MAZUR

נאַרוטאָװיטש (רוזעלנאַ) 44

אויערען און האַלז קראַנקהייטען שטימע און שפּראַך-פעהלערן (שטאַמלען א.אז.װ.). נעמט אָן פון 12—2 און פון 6—8 אָװ.

עטען קויף און ערקויף

מעבעל

דיװאַנעס, פּעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען. טאָמער יאָרען א. ז. װ. און צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. װייצמאַן נאַרוטאָװיטש 19 (רוזעלנאַ)

אין געפּעל-געװעלב, (פּרינוּעס-װאָהנונג שענקעװיטש 29) ביי מיר איז שטענדיג דאָ פערש. גינסטיגע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1333

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פּרעגט אייך יעדער אין ביורא פּיעטריקאָװער 17?

ואמרת אליו, זאָלסטו איהם זאָגען

— אַז אין דעם ביוראָ —

17 פּעטריקאָװער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 53, װאָס מ׳שרייבט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטען לויט׳ן אומסטאַנד, קלאַגעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּױלען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדװאָלאַניעס, רעקורסען, װעגען פּעטער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאַנדע, ביטעס װעגען דירה און אױזשאַנד ראַזיעמשטע אין אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערצעסיעס, אַקטען דאַראַציעס, קאָרנע ספּראַװעס, װי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכט-קאָנסולענט **י. מאַנעלאַ,**

פּעטריקאָװער 17, זאַכאָדניאַ 53

שנעל, רעעל און ביליג!

LEKARZ-DENTYSTA — צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08

הײלט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציהן און מויל-קראַנקהייטען, ציהן-ציהונג אָהן שמערצען, הײלט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעל פאַר אַבאָנאַמענטען פון קינסטליכע ציין, נעהמט אָן פון 9—12 און פון 3—7 אַװענט. שבתים 1481. ביליגע פּרייזען.

Gimnazjum Męskie

z prawami gimnazjów państwowych

L. SZAKINA,

w Łodzi, Piotrkowska 18.

די קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום איז אָפען יעדען דינסטאָג און דאָנערשטאָג פון 11 ביז 1. 847

גענעראַל-פערטרעטער אויף לאָדז:

S. A, Redlic, Łódź, Pomorska 19.

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek.

היינט און פאָלגענדע טעג! — פאַר דערװאַקסענע!

„װיען, די שטאָט פון מיינע טרוימען"

8 אַקטען פון פּראַכט און פערװיקלונגען מיט **Harry Liedtke, Lilian Harvey i Mary Kid**

פאַר יוגענד! אין די הויפּטראָלען. פאַר יוגענד!

„דאָס גיהנום פון געלד"

דראַמע אין 8 אַקטען.

אויסערן פּראָגר.: פּראָדוקציע פון אייזען און שטאָהל

אַכטונג ה״ה פּריזיערס!

מיין פּערפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט אַ גרויסען אויסװאַהל פון פערשידענע העלנישע און בלומען-װאַסערן צום פּרייז פון 4 זל. אַ קילאָ, װעזשעמאַל 3 זל., פּיקסין—7.80, װי אויך אַלערליי פריזיער-צובעהער צו קאָנקורענץ-פּרייזען

J. Drukier מיט אַכטונג

11 ZAWADZKA 11

קומט אין איהר װעט זיך איבערצייגען!

רעמשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען!

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָװענד

ד״ר װאָליאַנסקי	נאַז האַלז, אויערן-קר.	3—4
ד״ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9½, 5—4
ד״ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד״ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד״ר שמירנעלד	נערװען און גײסטיגע קר.	8—1
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12.86
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1 —
ד״ר בערנבאַום	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

ראָנטגען-טעראַפּיע, שפּריץ-שטערונגען, װי שטשעפּעלען א. ז. װ., מעדיצין-שטעלען, קינסטליכע באַדע-זון-בעשטראַהלונג אַנאַליזען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, טעראַפּיע. אויף פערלאַנג — װיזיטען אין שטאָט. — און לאַבאָראַטאָריום פאַר אַנאַליזען אַלע אַרט אַנאַליזען, מי אָפּ-געלעגטע און בלוט. 2120

איינגעפיהרט געװען שטאַרלאַמין.

בײ דער לעמשניצע איז געעפענט געװאָרען אַ רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט

עם געפינען זיך:

ד״ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—2 נ״מ.
ד״ר לאָזשינסקאַ סמאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	3—7

קינסטליכע ציהן, קראָנען, פּלאָמבען א. אז. װ.

די לעמשניצע איז אויך פּטור יינטאָג.

אַבאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש — 6 זלאָטעס, — אויף דער פּראָװינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר׳ן אינזעראַט [illegible] אין ערהויפּן פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע ניט פערענטװאָרטליך. די שטיינסאַגראַציע איז אָפען בײַ טאָג און בײַ נאַכט.

אַנאָנסען-פּרייז: פאַרן מיקאָט 15 גראָשען, פּרייזען 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פּרייזען 60 גראָשען, נאָכ׳ן טעקסט 10 גראָשען, פּרייזען 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. [illegible] 50 פּראָצענט טייערער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman